

Bakalářská práce

Neoanglicismy na Instagramu vybraných českých influencerů

Studijní program:

B0114A300072 Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání

Studijní obory:

Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání
Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání

Autor práce:

Pavla Slezáková

Vedoucí práce:

Mgr. Václav Lábus, Ph.D.

Katedra českého jazyka a literatury

Liberec 2024

Zadání bakalářské práce

Neoanglicismy na Instagramu vybraných českých influencerů

<i>Jméno a příjmení:</i>	Pavla Slezáková
<i>Osobní číslo:</i>	P21000487
<i>Studijní program:</i>	B0114A300072 Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání
<i>Specializace:</i>	Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání
<i>Zadávací katedra:</i>	Katedra českého jazyka a literatury
<i>Akademický rok:</i>	2021/2022

Zásady pro vypracování:

Cíl:

Popsat užívání neologických jazykových prostředků přejatých z anglického jazyka v instagramových příspěvcích vybraných českých influencerů zaměřujících se na zdravý životní styl.

Požadavky:

Studium oborové literatury a vymezení základních pojmů.

Sběr jazykového materiálu: vytvoření dostatečně reprezentativního souboru textů vybraných českých influencerů publikovaných na platformě Instagram v letech 2022-2023.

Excerpce jazykového materiálu a identifikace neologických jazykových prostředků přejatých z anglického jazyka.

Všestranná formálně-sémantická analýza jazykových, především lexikálních prostředků přejatých z anglického jazyka (způsob a míra adaptace, sémantické a komunikační aspekty, expresivita, podíl na persvazivní funkci, intertextovost atp.).

Interpretace a formulace závěrů.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování práce:

tištěná/elektronická

Jazyk práce:

čeština

Seznam odborné literatury:

BOZDĚCHOVÁ, Ivana. Vliv angličtiny na češtinu. In: Daneš, F. *Český jazyk na přelomu tisíciletí*. Praha: Academia, 1997, s. 271-279.

ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Praha: NLN, 2010.

KRAUS, Jiří. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. Praha: Karolinum, 2008.

MARTINCOVÁ, Olga a kol. *Neologismy v dnešní češtině*. Praha: ÚJČ, 2005.

Nový encyklopedický slovník češtiny. Dostupné z: <https://www.czechency.org>

PRAVDOVÁ, Markéta; SVOBODOVÁ, Ivana, eds. *Akademická příručka českého jazyka*. Praha: Academia, 2014.

REJZEK, Jiří. K formální adaptaci anglicismů. *Naše řeč*. 1993, roč. 76, s. 26-30.

SKŘIVÁNKOVÁ, Lucie. *Influenceři a marketingová komunikace podniků*. Závěrečná práce. Brno, MUNI, 2020.

SLEZÁKOVÁ, Markéta. Wow! To 'sem teda nečekala! Oops! To 'sem nechtěla! O cizích slovech, ale nejen o nich. *Naše řeč*. 2006, roč. 89, s. 57-72.

SVOBODOVÁ, Diana. Anglicismy přejímané do češtiny v původní plurálové formě. *Naše řeč*. 2000, roč. 83, s. 55.

SVOBODOVÁ, Diana. Anglická a hybridní kompozita v současné češtině a jejich adaptace. *Naše řeč*. 1999, roč. 82, s. 122-126.

SVOBODOVÁ, Diana. *Aspekty hodnocení cizojazyčných přejímek: mezi módností a standardem*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2009.

SVOBODOVÁ, Diana. *Internacionalizace současné české slovní zásoby*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2007.

Databáze:

Čeština 2.0 (<https://cestina20.cz/>).

Neomat (<http://neologismy.cz/>).

Český národní korpus (<https://korpus.cz/>).

Vedoucí práce:

Mgr. Václav Lábus, Ph.D.

Katedra českého jazyka a literatury

Datum zadání práce:

30. dubna 2022

Předpokládaný termín odevzdání: 30. dubna 2023

L.S.

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

Mgr. Václav Lábus, Ph.D.
garant studijního programu

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucímu mé práce, panu Mgr. Václavu Lábusovi, Ph.D., a to především za jeho trpělivost, ochotu a cenné rady, které mi moc pomohly. Dále bych ráda poděkovala mé rodině za veškerou podporu a mým skvělým přátelům, kteří mě dokázali povzbudit a rozesmát, kdykoli to bylo potřeba.

Abstrakt

Tato bakalářská práce zkoumá neoanglicismy užívané vybranými influencery na sociální síti Instagram. Dělí se na teoretickou a praktickou část. Teoretická část vymezuje základní pojmy jako je neologismus, anglicismus či výpůjčka. Dále popisuje vliv cizích jazyků na českou slovní zásobu a charakterizuje formální a sémantickou adaptaci anglicismů. V teoretické části jsou dále popsána materiálová východiska praktické části práce jako například sociální sítě, Instagram, influencer a další. Praktická část obsahuje metodiku zpracování výzkumu, abecední seznam analyzovaných slov, abecední seznam analyzovaných anglických zkratk a výsledky daného výzkumu.

Klíčová slova

neoanglicismus, neologismus, anglicismus, influencer, sociální síť, Instagram

Abstract

This bachelor thesis explores the Neo-Anglicisms used by selected influencers on the social network Instagram. It is divided into a theoretical and a practical part. The theoretical part defines basic concepts such as neologism, anglicism or borrowing. It also describes the influence of foreign languages on the Czech vocabulary and characterizes the formal and semantic adaptation of Anglicisms. The theoretical part of the thesis also describes the material basis of the practical part of the thesis, such as social networks, Instagram, influencer and others. The practical part contains the methodology of research processing, an alphabetical list of analyzed words, an alphabetical list of analyzed English abbreviations and the results of the given research.

Key words

Neo-Anglicism, neologism, influencer, social network, Instagram

OBSAH

Úvod.....	13
TEORETICKÁ ČÁST.....	15
1 LEXIKÁLNÍ ZÁSoba ČESKÉHO JAZYKA.....	15
1.1 Neologismus	15
1.1.1 Typy neologismů	17
1.2 Neologie.....	19
1.3 Neologismy vzniklé přejímáním – výpůjčky.....	20
1.3.1 Dělení výpůjček.....	21
1.3.2 Anglicismy	22
2 VLIV CIZÍCH JAZYKŮ NA ČESKÉ LEXIKUM.....	23
3 FORMÁLNÍ ADAPTACE ANGLICISMŮ	27
3.1 Ortograficko-ortoepická adaptace	28
3.2 Morfologická a slovtvorná adaptace.....	30
3.2.1 Podstatná jména.....	30
3.2.2 Přídavná jména	32
3.2.3 Slovesa	32
3.2.4 Příslovce	33
4 SÉMANTICKÁ ADAPTACE ANGLICISMŮ	34
5 MATERIÁLOVÁ VÝCHODISKA PRAKTICKÉ ČÁSTI PRÁCE	35
5.1 Sociální sítě.....	36
5.1.1 Instagram	37
5.1.2 Influencer	38
5.2 Tematické zaměření – zdraví a životní styl	38
PRAKTICKÁ ČÁST.....	40
6 Materiálová základna	40
7 Metodika zpracování výzkumu	42

8	SEZNAM ANALYZOVANÝCH SLOV	46
9	SEZNAM ANALYZOVANÝCH ZKRATEK	88
10	VYHODNOCENÍ ANALYZOVANÝCH SLOV	89
10.1	Ortograficko-ortoepická adaptace	89
10.2	Morfologická a slovotvorná adaptace	93
10.2.1	Podstatná jména	95
10.2.2	Přídavná jména	98
10.2.3	Slovesa	99
10.2.4	Příslovce	100
10.2.5	Anglické zkratky	100
10.3	Sémantická adaptace	100
10.4	Porovnání výsledků s výzkumem bakalářské práce Anglicismy v projevech českých influencerů	101
	ZÁVĚR	102
	Seznam použitých zdrojů	104

Seznam tabulek

Tabulka 1: Sběr dat z instagramového profilu Kateřiny Fričové	42
Tabulka 2: Výslovnostní změny analyzovaných slov	91
Tabulka 3: Slovnědruhové přiřazení analyzovaných slov	94
Tabulka 4: Skloňování analyzovaných substantiv.....	97

Seznam grafů

Graf 1: Změna ve výslovnosti u analyzovaných slov	90
Graf 2: Slovnědruhové přiřazení analyzovaných slov	94
Graf 3: Dělení analyzovaných substantiv na sklonná a nesklonná	95
Graf 4: Skloňování analyzovaných substantiv	97

Seznam použitých zkratk

ad.	- a další
apod.	- a podobně
atd.	- a tak dále
např.	- například
popř.	- popřípadě
resp.	- respektive
tj.	- to jest
tzv.	- takzvaně

ÚVOD

Svět se neustále mění a veškeré tyto změny ovlivňují i vývoj jazyka, především jeho slovní zásoby. Ať už jde o technologie, ekonomiku, politiku nebo kulturu, všechny tyto oblasti nějakým způsobem zasahují do postavení jazyka, který se neustále přizpůsobuje novým trendům a potřebám společnosti. Český jazyk není výjimkou – jeho slovní zásoba se dynamicky rozšiřuje o nové prvky, zatímco jiné lexikální jednotky postupně ustupují, mění svůj význam nebo zanikají.

Široce diskutovaným tématem je přejímání slov z cizích jazyků do české slovní zásoby. Nejde o žádný nový fenomén. Historicky české lexikum přebíralo různé prvky z latiny, němčiny, francouzštiny a dalších jazyků, přičemž každý z nich zanechal na české slovní zásobě a gramatice určité stopy. Dnešní situace s angličtinou je však specifická rychlostí a všudypřítomností, s jakou anglické výrazy pronikají do různých oblastí života, od technologií přes obchod až po běžnou komunikaci, při které mnohdy dokonce nahrazují slova česká.

Lze předpokládat, že globalizace a digitalizace jsou dnes hlavními faktory, které přejímání nových výrazů urychlují. Informační technologie, sociální média a mezinárodní obchodní vztahy přispívají k tomu, že se angličtina stala *lingua franca* dnešního moderního světa a v důsledku toho se počet anglických přejímek v české slovní zásobě čím dál více zvyšuje.

Významné postavení v případě přejímání anglických slov do českého lexika zaujímají sociální sítě. Spolu s nimi mají v tomto procesu zásadní vliv osoby působící na těchto platformách, tzv. influenceři. Ti ve svých promluvách často v důsledku snahy o modernizaci a přizpůsobení se globálním trendům používají anglické výrazy, které se postupně stávají součástí jejich každodenní komunikace, což ovlivňuje také mluvu jejich sledujících. Díky tomu se daná slova přejímají do českého lexika a postupně se v něm rozšiřují.

Tématem této bakalářské práce je právě užívání neoanglicismů vybranými influencery na sociální síti Instagram. Práce je rozdělena do dvou částí, přičemž v první z nich, tedy v části teoretické, jsou popsány a vysvětleny potřebné pojmy a termíny, jako například neologismus, výpůjčka, anglicismus a možné adaptace těchto cizích výrazů. Druhá část je praktická, ve které je zpočátku popsáno, jakým způsobem výzkum probíhal a jaký materiál byl k jeho zpracování využit. Poté následuje seznam analyzovaných slov s uvedením konkrétních způsobů, jakým se do českého jazyka adaptují, seznam analyzovaných zkratk a výsledky daného výzkumu.

Cílem této práce je získat dostatek neoanglicismů, které poskytnou přehled o možných principech obohacování současné slovní zásoby a které dokumentují, jak moderní digitální komunikace a užívání anglického jazyka ovlivňují jazyk český.

TEORETICKÁ ČÁST

1 LEXIKÁLNÍ ZÁSoba ČESKÉHO JAZYKA

Český jazyk, stejně jako každý jiný, je neustále se měnící útvar. Nejen, že se slovní zásoba rozšiřuje o nové prvky, které lépe vyhovují moderním potřebám nebo jsou nutné v důsledku společenských a technologických změn, ale také určité lexikální jednotky ustupují, mění svůj význam či naprosto zanikají.¹ V důsledku toho neexistuje žádný slovník, který by zachytil všechna slova ze současné české zásoby. „*Ani nejrozsáhlejší slovníky nezachycují slovní zásobu v úplnosti, navíc se slovní zásoba stále mění, rozšiřuje se. Příruční slovník jazyka českého zachycuje na 250 000 slov, avšak národní slovní zásoba je mnohem větší.*“²

Proměny v lexiku jsou ovlivňovány mnohými faktory a probíhají několika různými způsoby. Jedná se o změnu:

- 1) tvořením nových slov,
- 2) posuny ve významu u slov již existujících,
- 3) vznikem ustálených slovních spojení,
- 4) přejímáním z cizích jazyků a kalkováním,
- 5) zánikem slov.³

Jelikož se ale tato práce zabývá anglicismy, bude pozornost věnována převážně rozšiřování pomocí přejímek z cizích jazyků a právě jejich vlivu na češtinu.

1.1 Neologismus

Postupy 1-4 z předešlé kapitoly vznikají nové lexikální jednotky, tzv. neologismy. Pojem neologismus odpovídá něčemu zcela novému. Jedná se o jev, pro který neexistuje pouze jedna zcela přesná a jednotná definice.

¹ FILIPEC, Josef a ČERMÁK, František. *Česká lexikologie*. 1. vyd. Praha: Academia, 1985. s. 98

² ČECHOVÁ, Marie. *Čeština – řeč a jazyk*. 3. rozš. a upr. vyd. Praha: SPN – pedagogické nakladatelství. 2011. ISBN: 978-80-7235-413-9. s. 81

³ HLADKÁ, Zdeňka: LEXIKON. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), *CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny*. [online]. 2017. [cit. 2024-06-05] Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/LEXIKON>

Například *Nový encyklopedický slovník* definuje neologismus takto: „*lexikální jednotka, která se ve vztahu k existujícím jednotkám slovní zásoby současného jazyka vyznačuje novostí, a to jak z hlediska vzniku, tak z hlediska funkčního (funkčně systémového, komunikačního, stylistického)*“⁴. Podobné vysvětlení se také nachází v *České lexikologii*, kde se za neologismy považují „*lexikální jednotky jistého úseku lexikální zásoby hodnocené z hlediska současných platných jazykových norem ve srovnání s jednotkami běžnými jako časově nové, užívané a perspektivní*“⁵. Definice ze slovníku *Nová slova v češtině: slovník neologizmů 2* vymezuje neologismy jako: „*nová pojmenování, nová slova, nové jednoslovné i víceslovné výrazy a slova s novými významy*“⁶. Hauser ve své *Nauce o slovní zásobě* neologismy definuje jako „*slova užívaná nejprve menším okruhem uživatelů, někdy dokonce jen jediným autorem. Postupně se šíří, a jakmile vejdou do obecného užívání, ztrácejí příznak novosti*“⁷. Dále také tvrdí, že toto označení nezávisí pouze na časovém zařazení, ale také na společenských podmínkách a na hodnocení společnosti. V jiné definici, konkrétně od Františka Čermáka, je na pojem neologismu nahlíženo rozsáhleji, tedy jako na: „*pozitivní změny v jazyce přinášející něco nového, popř. změněného*“⁸.

Pojem neologismus je tedy relevantní, jelikož se jeho nová forma vztahuje pouze k určitému časovému období. Jak uvádí Čermák: „*Vzhledem ke skutečnému časovému momentu, kdy se neologismus vyskytne, následné a obvyklé opožděné registraci lexikografem, ještě pozdějšímu lexikografickému zpracování a popisu už o neologismus obvykle nejde.*“⁹ Může se tedy stát, že jazykový jev, který je v určitý čas vnímán jako novinka a působí inovativně se po nějaké době do jazyka natolik zakotví, že postupem času zcela ztratí příznak novosti. V takovémto případě se dané slovo stane běžnou součástí slovní zásoby. V případě, že by se nové slovo ve slovní zásobě jazyka nezakotvilo, zaniklo by. Takováto změna neologismu na jednotku běžného jazyka probíhá v několika fázích:

⁴ MARTINCOVÁ, Olga: NEOLOGISMUS. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), *CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny*. [online]. 2017. [cit. 2024-06-05]

Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/NEOLOGISMUS>

⁵ FILIPEC, Josef a ČERMÁK, František. pozn. 1. s. 99

⁶ MARTINCOVÁ, Olga. *Nová slova v češtině: slovník neologizmů 2*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1168-4. s. 15.

⁷ HAUSER, Přemysl. *Nauka o slovní zásobě*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986, s. 43. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:c1cdd350-38e7-11e4-8c14-5ef3fc9bb22f>

⁸ ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Praha: Lidové noviny. 2010. ISBN: 978-80-7422-020-3. s. 219.

⁹ Tamtéž, s. 219.

- 1) moment objevení nové jednotky,
- 2) užití nové jednotky v projevu – není reprodukovatelná a má nízkou frekvenci,
- 3) užívání jednotky – má stále příznak novosti, je omezeně reprodukovatelná, přechází z periferie k centru systému,
- 4) běžné užívání jednotky – stává se jazykovou a společenskou hodnotou v komunikační praxi, je reprodukovatelná, frekventovaná.¹⁰

Konkrétní vymezení tohoto termínu je tedy velmi náročné a nejednotné. To potvrzuje i Hauser: „*I když je tedy přesné vymezení neologismů obtížné, někdy subjektivní a hranice mezi nimi a neutrálními slovy plynulá, můžeme za ně považovat takové lexikální jednotky, které dosud nebyly součástí lexikální zásoby, které však mají možnost stát se jí.*“¹¹

Mezi společné prvky těchto všech definic patří to, že pod pojmem neologismus se skrývá lexikální jev, který po určitý čas nese příznak novosti a v průběhu užívání se buď zcela zařadí do spisovné slovní zásoby, nebo se naopak vytratí.

Neologismy vznikají z několika důvodů a existuje řada faktorů, které se na jejich vzniku podílejí. Ať už se jedná o faktory vnitrojazykové (aspekty týkající se struktury a dynamiky jazyka) či mimojazykové (vlivy a faktory mimo jazyk – sociální, historické, kulturní apod.). Jak je uvedeno v *Novém encyklopedickém slovníku*, nová slova v jazyce vznikají například z potřeby pojmenovat nové věci, z potřeby nahradit existující výrazy prostředkem přesnějším či působivějším.¹² V *České lexikologii* je uvedeno, že: „*Při excerpci lexikálního materiálu z publicistiky, popularizační odborné literatury, beletrie a hovorových situací se ukazuje, že lze každý den zaznamenat nové lexikální prvky, především termíny, běžné odvozeniny, složeniny, kolokvialismy a přejatá i cizí slova.*“¹³ Neologismy vznikají neustále a jedná se o lexikální prvky existující v každém období jazykového vývoje.

1.1.1 Typy neologismů

Existuje několik způsobů, jak neologismy klasifikovat. František Čermák a Josef Filipec rozdělují typy neologismů tímto způsobem – zda vznikají:

1) Z existujících lexikálních forem

¹⁰ FILIPEC, Josef a ČERMÁK, František. pozn. 1. s. 100.

¹¹ HAUSER, Přemysl. pozn. 7. s. 44.

¹² MARTINCOVÁ, Olga. pozn. 4.

¹³ FILIPEC, Josef a ČERMÁK, František. pozn. 1. s. 98.

- a) změnou těchto forem
 - derivací (*zpěvule, dospělák*)
 - kompozicí (*mezosobní, samoočišťovací*)
 - krácením (*sátník*)
 - zpětnou derivací (*plzeň, gothaj*)
 - souslovím (*raketojaderné odzbrojení*)
 - frazémem (*dát se do kupy*)
 - tvoření metajazykových neologismů (*předozadnost, zokolnostnění*)
- b) zachováním lexikální formy
 - neologismy vzniklé změnou slovního druhu
 - nové významy existujících slovních forem – sémantické neologismy
 - nová užití existujících slov v existujících významech

2) Přejímáním

- slov citátových a termínů (*jazzman, aquaplaning*)
- odvozenin (*swingovat, eskalovat*)
- složenin (*antiromantik, biokosmonautika*)

3) Tvořením pojmenování, tj. nových lexikálních jednotek

- Jedná se o tvoření nových značkových lexémů. Tento typ je v současné době poměrně vzácný. Autoři uvádí například slovo *krikrikovat*, které je odvozené z českého citoslovce *kri*. Toto citoslovce se používá pro zvuk, který vydává určitý tvor. V tomto případě je uvedený příklad *krťinožka si krikrikovala*, což znamená, že krťinožka vydávala zvuk *kri*¹⁴

Olga Martincová ve svém dělení uvádí vznik novotvarů přejímáním (*chat, last minute, piercing*), kalkováním (*brána z angl. gateway*), tvořením víceslovných pojmenování (*hlasová schránka, startovací byt, veřejný ochránce práv*), odvozováním (*bezdomovec – bezdomovectví*), skládáním (*eurobyrokrat, filmomil*), tvořením zkratkových slov (*esemeska*) a dále přenášením jednoho pojmu na základě vnější/vnitřní podobnosti (metafora/metonymie) a rozšířením/zúžením významu (*software = myšlení člověka*). Ve spojitosti s hlediskem užívání v současné spisovné komunikaci ve svém slovníku také uvádí neologismy, kterými jsou výrazy, jejichž užití se mění a spolu s tím se přehodnocuje i jejich původní příznakovost (*stent*,

¹⁴ FILIPEC, Josef a ČERMÁK, František. pozn. 1. s. 100-101.

xenotransplantace – původně pouze v odborném vyjadřování) a slova, která se do veřejné komunikace znovu vrací (*hejtman*).

Uvádí také dělení na neologismy vlastní (pravidelně tvořené, motivované společenskými pojmenovacími potřebami) a okazionalismy (pojmenování tvořená a užitá příležitostně).¹⁵

Ze všech těchto způsobů vzniku neologismů se dle Františka Čermáka nejčastěji objevují neologismy „v oblasti změny sémantiky lexémů už existujících. Protože jde obvykle o změny, posuny významu jen malé a opírající se o změnu jejich kolokability“. Takovéto změny se registrují mnohem horším způsobem než například lexémy zcela nové. Dalším častým způsobem je dle něho právě přejímání z cizích jazyků, kterému se věnuje kapitola o anglicismech (viz *Anglicismy*).¹⁶ Tuto skutečnost svými slovy ve své studii potvrdila také Olga Martincová: „Rozbor nové vrstvy slovní zásoby češtiny potvrzuje dnes všeobecně známou skutečnost, že na obohacování lexika češtiny se významně podílejí přejímky a že mezi nimi mají v současnosti zcela výsadní postavení anglicizmy.“¹⁷

1.2 Neologie

Zkoumáním neologismů se zabývá neologie, subdisciplína lexikologie jako nauky o slovní zásobě. Společně s neologií se významy neologismů zabývá také věda s názvem **neografie**, která se věnuje tvorbě slovníků neologismů.¹⁸

Při práci s neologismy mohou být nápomocné například studie od současné jazykovědkyně Olgy Martincové, mezi jejíž hlavní zájmy patří právě neologie a neografie. Například její studie *Problematika neologismů v současné spisovné češtině* (1983) přibližuje veškeré problémy týkající se těchto novotvarů, dále také sborník statí *Neologizmy v dnešní češtině* (2005). Autorka také zastávala místo vedoucí týmu, který zpracoval dvě vydání slovníků neologismů. Jedná se o slovníky s názvy *Nová slova v češtině. Slovník neologizmů 1* (1998) a dále *Nová slova v češtině. Slovník neologizmů 2* (2004).

¹⁵ MARTINCOVÁ, Olga. pozn. 6. s. 15.

¹⁶ ČERMÁK, František. pozn. 8. s. 220.

¹⁷ MRAVINACOVÁ, Jitka. Přejímání cizích lexémů. In: Martincová, Olga a kol. *Neologizmy v dnešní češtině*. Praha, ÚJČ AV ČR 2005, s. 204. ISBN 80-86496-21-X. s. 187.

¹⁸ MARTINCOVÁ, Olga. pozn. 4.

S těmito uvedenými publikacemi je také spojena internetová databáze *Neomat*. Právě na základě poskytnutých materiálů z této rozsáhlé databáze vznikly obě vydání slovníků i uvedený sborník statí. Databáze *Neomat* existuje od 90. let 19. století a jedná se o neologický materiál, který měl sloužit právě pro lexikografické účely.¹⁹ *Neomat* je také jednou ze základů využívaných při praktickém výzkumu neologismů.

Další přínosnou platformou při studiu neologismů je internetová stránka *Čeština 2.0*. Jedná se o nestandardní elektronický slovník neologismů, do kterého má možnost přispět slovním výrazem zcela každý. Na stránkách je tento elektronický slovník popsán slovy: „*Čeština 2.0 je slovník, který trolí češtináře už od roku 2009. Ukazuje, že čeština má šmrnc, vtip i budoucnost. Zahrnuje zbrusu nová slova, ale i slangové, regionální či jinak zajímavé výrazy ze všech zákoutí mateřštiny. Češtinu 2.0 vytváříme my všichni každý den.* Jak autor Martin Kavka uvádí, každý den se na této stránce objeví minimálně jedno nově užívané slovo, které ale v klasickém slovníku uvedené není.²⁰

Na základě elektronické stránky *Čeština 2.0* vyšlo v roce 2018 také knižní vydání vybraných slov, která se na uvedené internetové stránce za deset let objevila s názvem *Hacknutá čeština*. V knize se nachází slova z různých odvětví a společně s nimi krátké rozhovory s osobnostmi, které pojí právě láska k češtině a pro které současná čeština znamená také nástroj práce.

1.3 Neologismy vzniklé přejímáním – výpůjčky

Veškeré informace v této části jsou zpracovány podle hesla VÝPŮJČKA v *Novém encyklopedickém slovníku*.²¹ Výpůjčka je definována jako „výsledek jazykového kontaktu dvou nebo více jazyků“. Jde tedy o situaci, při které se jeden jazyk rozšiřuje o určité prvky z jazyka druhého.

Výpůjčky převážně obohacují slovní zásobu a jejich význam je do jisté míry spojen s globalizací a mezinárodní komunikací. Nahrazují totiž slova, pro které například v daném

¹⁹ Databáze excerpčního materiálu *Neomat* [online]. Verze 3.0. Praha: Oddělení současné lexikologie a lexikografie Ústavu pro jazyk český AV ČR, 2015 [cit. 2024-05-10]. Dostupné z: <http://neologismy.cz/>

²⁰ KAVKA, Martin. *Čeština 2.0* [online]. 2008. Dostupné z: <https://cestina20.cz> [cit. 2024-06-11].

²¹ NEKULA, Marek: VÝPŮJČKA. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), *CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny*. [online] 2017. [cit. 2024-06-05]

Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/VÝPŮJČKA>

jazyce neexistuje domácí ekvivalent a určitým způsobem napomáhají překonávat jazykové bariéry a umožňují snadnější porozumění mezi lidmi z různých zemí.

Během vzniku nového slova dochází také k jeho přizpůsobení se jazykovému systému cílového jazyka. V tomto případě se hovoří o adaptaci. Jedná se o adaptaci výslovnosti, pravopisu, a syntaktických a morfologických vlastností. Jde o nezbytnou část procesu přejímání, která zajišťuje, že přejatá slova budou dostatečně srozumitelná a přijatelná pro mluvčí cílového jazyka (další informace o adaptacích viz FORMÁLNÍ ADAPTACE ANGLICISMŮ).

1.3.1 Dělení výpůjček

Existuje několik typů přejímek. *Nový encyklopedický slovník* dělí výpůjčky na fonetické, fonologické, grafematické, morfematické, lexikální, sémantické, frazeologické a další. Každý tento typ má své specifické charakteristiky a důsledky pro cílový jazyk. Tato práce bude věnovat pozornost především výpůjčkám lexikálním, které jsou dle uvedeného slovníku nejrozšířenějšími a preferuje se pro ně označení *prejímka* či *slovo přejaté*.

Výpůjčky se rozlišují také dle míry přizpůsobení na:

- **plně adaptované výpůjčky** (jsou vnímány jako součást české slovní zásoby – např.: *barva, maska, osel*),
- **cizí slova** (jsou syntakticky a morfologicky začleněny do českého jazykového systému, ale jejich výslovnost a pravopis se pocitují jako cizí – např.: *centrum, kino*),
- **citátová slova** (nesklonná – *fair play, happy end, know-how*).²²

K tomuto dělení autoři hesla dodávají, že je častokrát problematické a zaměnitelné. „*Jako cizí slova se mohou pocitovat i slova výslovnostně a pravopisně adaptovaná, zatímco neadaptovaná slova nemusí být vzhledem ke své frekvenci, výskytu v mluveném projevu i abstraktnosti uvědomována jako cizí.* Jedná se tedy o dělení, při kterém rozhoduje spíše hledisko sociolingvistické než hledisko formální.²³

Přejímání nových slov probíhá ve třech fázích. První z nich je vůbec samotný vznik nových slov, dále se jedná o adaptaci těchto slov a v neposlední řadě také jejich začlenění do slovní

²² NEKULA, Marek: ADAPTACE VÝPŮJČEK. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), *CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny*. [online]. 2017. [2024-06-05]

Dostupné z: [https://www.czechency.org/slovník/ADAPTACE VÝPŮJČEK](https://www.czechency.org/slovník/ADAPTACE_VÝPŮJČEK)

²³ NEKULA, Marek. pozn. 22.

zásoby cílového jazyka a jejich používání – tedy integraci. Integrace je proces přizpůsobování, který u slov probíhá různou formou a v různé míře. Ne všechna slova z cizího jazyka jsou plně integrována do českého lexika. „Mnohé z nich zůstanou na úrovni příležitostných „výpůjček“. Jejich citátové použití bývá v textu signalizováno např. uvozovkami, kurzívou apod.“²⁴

1.3.2 Anglicismy

Za anglicismus se dle *Nového encyklopedického slovníku* považuje „jazykový prostředek převzatý z angličtiny do jiného jazyka nebo podle angličtiny v něm vytvořený. Za anglicismus se v širokém smyslu považují prvky všech jazykových rovin a na všech stupních adaptace, v užším smyslu lexikální prostředky přejaté z angličtiny.“²⁵ Jak je možné vidět na této citaci, je důležité se na pojem anglicismus dívat v širším smyslu, nikoli jako na zjednodušenou obecnou představu, která tvrdí, že anglicismus je pouze anglické slovo používané v jiném jazyce.

Dle Aleše Klégra a Ivany Bozděchové může vliv angličtiny působit na všech jazykových rovinách, nikoli pouze na rovině lexikální a frazeologické. Tato studie také uvádí rozšířenou definici anglicismů, která říká, že: „anglicismus – na rovině lexikální (slovní) – není jen anglické slovo, které se začalo užívat v češtině (*allroad, cool, home office, influencer, offline*), ale i český výraz, sousloví vytvořené podle angličtiny překladem do češtiny, např. *černá díra (black hole), čárový kód (bar code) ...* A protože lexikální rovina zahrnuje i oblast frazeologie, patří sem i úsloví, přísloví apod., např. *nikdy neříkej nikdy (never say never)...*, ale i dvojjazyčné (hybridní) výrazy převzaté z angličtiny (*být ready, být OK*), nebo výrazy vzniklé až v češtině za použití přejímky z angličtiny (*zahrát něco do autu*).“²⁶

²⁴ MRAVINACOVÁ, Jitka. pozn. 17. s. 189.

²⁵ BOZDĚCHOVÁ, Ivana: ANGLICISMY V ČESKÉM LEXIKU. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), *CzechEncy - Nový encyklopedický slovník češtiny*. [online]. 2017. [cit. 2024-05-10]

Dostupné z: https://www.czechency.org/slovník/ANGLICISMY_V_ČESKÉM_LEXIKU

²⁶ BOZDĚCHOVÁ, Ivana, KLÉGR, Aleš. *Lexikální anglicismy v češtině*. Praha: Karolinum, 2024. ISBN 978-80-246-5862-9. s. 15.

2 VLIV CIZÍCH JAZYKŮ NA ČESKÉ LEXIKUM

Jak již bylo uvedeno, ovlivňování cizími jazyky a přejímání nových slov je přirozený a trvale přítomný proces. Především díky možnosti cestovat do zahraničí, rozšiřovat své kontakty a přijímat nové informace, kulturní zvyklosti a jazyky, dochází k internacionalizaci české slovní zásoby. Jde tedy o kontakt s jinými jazyky a kulturními sférami, zároveň ale také o modernizaci, globalizaci a přijímání nových trendů.

František Daneš zdůrazňuje, že současná česká společnost je ve stavu, kdy se snaží integrovat nové prvky ze světa, ale zároveň se potýká s dědictvím minulosti. Lze tedy v pozorovat rychlý vývoj českého spisovného jazyka. „*V důsledku toho dostává spisovný jazyk některé nové dimenze a zčásti nabývá jiné podoby, jiného charakteru. Decentralizuje se, jeho obrysy či hranice se stávají neostrými, rozplývavými a jeho vnitřní struktura (konzistence) se rozměňuje, tj. stává se méně kompaktní i méně jednotnou.*“²⁷ I přes to, že se mnoho cizích slov překládá či počesťuje, ne vždy se všechny nové prostředky drží pouze tohoto směru.

Čermák uvádí, že přejímání slov je přirozený a neustále probíhající proces.²⁸ „*Jazyky se nenacházejí v izolaci, nýbrž existují v kontaktu s jinými společenstvími a jejich jazyky, jsou součástí nějaké širší geografické, politické a kulturní sféry.*“²⁹ Tedy jedna z nejzásadnějších a zároveň nejčastějších změn v českém lexiku souvisí právě s častým přejímáním cizích slov.

Cizí slova se do českého jazyka dostávala již od doby jednoty slovanské. V průběhu vývoje české slovní zásoby se ale střídala dvě období, období jisté benevolence a období purismu, kdy se „*např. na rozdíl od ruštiny, polštiny, ale i angličtiny a jiných jazyků bránila čeština přílivu cizích, zvláště německých slov, především z obavy ze ztráty národní osobitosti.*“ Například v období národního obrození bylo užívání germanismů potlačeno a upřednostňovalo se vytváření kalků.³⁰ Nebo například v časech válečných se německá slova v české slovní zásobě takřka neobjevovala, případně se objevovala pouze ojediněle s expresivně zabarveným významem.³¹

²⁷ DANEŠ, František. Situace a celkový stav dnešní češtiny. In: Daneš, F. *Český jazyk na přelomu tisíciletí*. Praha: Academia, 1997. ISBN 80-200-0617-6. s. 18.

²⁸ ČERMÁK, František. pozn. 8. s. 216.

²⁹ DANEŠ, František. pozn. 27. s. 12.

³⁰ KALK = slovo/slovní spojení přejaté do jazyka doslovným překladem

³¹ SVOBODOVÁ, Diana. *Internationalizace současné české slovní zásoby*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2007. ISBN 978-80-7368-308-5. s. 13-15.

Zásadní zlom v přejímání nastal v roce 1989 spolu s užíváním vyššího množství anglicismů.³² V případě angličtiny se jedná o jazyk, který si lidé svobodně vybrali, což také vedlo k jeho většímu přijetí.³³ Po pádu předchozího režimu se anglický jazyk rozšířil také ve školství, kdy byl zaveden nový princip volby cizích jazyků.³⁴ Ve 20. století bylo nutné sjednotit odbornou terminologii a zároveň do češtiny pronikala nová slova díky překladům beletrie, publicistiky či filmových scénářů.³⁵

Pro neustále rostoucí přejímání cizích slov do češtiny existuje mnoho důvodů. Častokrát je primárním důvodem pojmenování věcí, pro které v českém jazyce slovní spojení neexistuje. Dnes už ale přejímky nepojmenovávají pouze jevy, pro které není v domácí slovní zásobě vhodné slovní spojení, vyskytuje se také možnost užití více slovních variant. Jedná se tedy o situaci, kdy české slovo pro daný jev existuje, ale je častokrát nahrazeno slovem přejatým. Dá se tedy říct, že se jedná o slova nadbytečná. Nahrazování českých slov probíhá často z důvodu úspornosti, dále také z důvodu touhy po modernosti, inovativnosti, mezinárodnosti nebo například napodobení cizích zemí a jejich způsobu života. „*Pozorování jazykového chování českých mluvčích v současném období ukazuje, že naše národní společenství se chová ve zvýšené míře napodobivě.*“³⁶

Rozbor slov užívaných v roce 2023 z internetové databáze neologismy.cz³⁷ potvrzuje skutečnost, že výsadní postavení mezi přejímkami z cizích jazyků nese především angličtina. Tato skutečnost také souvisí s tím, že je angličtina od druhé poloviny 20. století brána jako hlavní nástroj mezinárodní komunikace, jedná se o *lingua franca* a je také ve většině zemí nejčastěji voleným druhým jazykem.

Díky rozvoji internetu dosáhl ještě většího významu a stal se klíčovým jazykem i v online prostředí (viz Sociální sítě). Množství slov přejatých z angličtiny v současné době tedy neustále vzrůstá. To uvedla také Olga Martincová ve svém druhém slovníku neologismů. Tvrdí, že:

³² Tamtéž. s. 15.

³³ DANEŠ, František. pozn. 27. s. 19–20.

³⁴ NEKULA, Marek, *Anglicismy v češtině*. In: *Encyklopedický atlas anglického jazyka*. VIERECK, W., VIERECK, K., RAMISH, H., Nakladatelství Lidové noviny. 2005. ISBN: 80-7106-569-2. s. 261.

³⁵ BOZDĚCHOVÁ, Ivana. *Vliv angličtiny na češtinu*. In: Daneš, F. *Český jazyk na přelomu tisíciletí*. Praha: Academia, 1997. ISBN 80-200-0617-6. s. 273.

³⁶ DANEŠ, František. pozn. 27. s. 19.

³⁷ Databáze excerpčního materiálu Neomat [online]. Verze 3.0. Praha: Oddělení současné lexikologie a lexikografie Ústavu pro jazyk český AV ČR, 2015 [cit. 2024-05-10]. Dostupné z: <http://neologismy.cz/>

„v období let 1996-2002 jsou změny ve slovní zásobě češtiny mnohem výraznější, intenzivnější než v předcházejícím období (tedy v období od roku 1985 do roku 1995, období z prvního dílu jejího vydaného slovníku neologismů). Do popředí vstupuje rozsáhlé přejímání slov a slovních spojení z angličtiny.“³⁸

Společně s cizími výrazy se do české společnosti dostávají také odlišné kulturní, jazykové a společenské zvyky, způsoby a tradice. Nejedná se tedy pouze o lexikum, ale také například o aspekty komunikační/pragmatické – tykání, oslovení pouze křestním jménem a další, což není v naší společnosti zcela běžné a přijatelné.³⁹

S tím také souvisejí dva odlišné postoje českých obyvatel k užívání přejatých slov. Veřejnost si na tuto skutečnost utváří vlastní názory, zda se jedná o správnou či nesprávnou cestu k obohacování slovní zásoby. Někteří uživatelé:

- s anglicismy sice nesouhlasí, ale uvědomují si jejich nutnost při propojování českého společenství s okolním světem,
- nesouhlasí zcela vůbec,
- užívají anglicismů běžně a nepozastavují se nad tím, zda se jedná o dobrý či špatný krok pro české lexikum.

Dle Klégra a Bozděchové se jedná spíše o starší generaci, která s přijímáním cizích slov do českého lexika nesouhlasí. Naopak mladší generace obyvatel je více ochotná český jazyk tímto způsobem inovovat. Odkazují na výzkum Dickinse, při kterém bylo zjištěno, že: „86 % dotázaných v *Postojích* 'prohlásilo, že výpůjčky jim způsobují problémy v běžném každodenním životě, a starší generace a lidé méně vzdělaní zakoušeli největší potíže, 56 % dotázaných nepocituje, že angličtina ohrožuje jejich jazyk“.⁴⁰

Hlavním argumentem proti používání cizích slov je jejich potenciální negativní vliv na srozumitelnost textu, zejména v běžné komunikaci a médiích. Naopak ale v odborném prostředí má mezinárodní terminologie opačný účinek.⁴¹

³⁸ MARTINCOVÁ, Olga. pozn. 6. s. 13.

³⁹ SLEZÁKOVÁ, Markéta. Wow! To 'sem teda nečekala! Oops! To 'sem teda nechtěla! O cizích slovech, ale nejen o nich. In: *Naše řeč*. 2006. roč. 89. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7879>

⁴⁰ BOZDĚCHOVÁ, Ivana, KLÉGR, Aleš. pozn. 26. s. 29.

⁴¹ BOZDĚCHOVÁ, Ivana. pozn. 35. s. 272.

Dá se tedy souhrnně říci, že existuje mnoho skupin názorů a „to, co jedni považují za útok na samu podstatu národního jazyka, cítí druzí jako vítané obohacení jeho výrazových schopností.“⁴² František Daneš tvrdí, že čeština není v ohrožení cizích výrazů více než ostatní země⁴³ a Kučera uvádí názor, že „Vliv mluvčích s velmi dobrou zásobou anglického jazyka však nepochybně v budoucnosti podstatně zesílí a pravděpodobně se odrazí jak v množství anglických vlivů na češtinu, tak ve změně postojů k nim.“⁴⁴

⁴² TEJNOR, Antonín. Anglicismy v češtině. In: Kuchař, J. *Aktuální otázky jazykové kultury v socialistické společnosti*. Praha: Academia, 1979. s. 209.

⁴³ DANEŠ, František. Xenismy v dnešní češtině. In: Hladká, Z., Karlík, P. *Čeština – univerzália a specifika 4. Sborník z konference*. Praha: Nakladatelství Lidové Noviny, 2002. ISBN 80-7106-611-7. s. 33.

⁴⁴ KUČERA, Karel. K nejnovějším vlivům angličtiny na český jazyk. In: Kuklík, J., *Přednášky z 34. a 35. běhu LŠSS*, 1995, s. 77–82

3 FORMÁLNÍ ADAPTACE ANGLICISMŮ

Zásadním problémem spojeným s přejímáním cizích slov do českého lexika je jejich adaptace neboli přizpůsobování. S ohledem na jazykové kompetence, znalosti anglického jazyka, kontakt s mluvčími z cizích zemí (například prostřednictvím počítačových her, sociálních sítí atd.) se míra adaptace v současnosti spíše snížila a mladší generace se přiklání k více anglické variantě slov – mluvíme-li o substantivech, adjektivech a adverbiích.

Přejímání cizích slov je dlouhodobý proces, který začíná samotným přjetím nového slova a končí začleněním tohoto slova do české slovní zásoby. Každá výpůjčka, tedy i výpůjčka z anglického jazyka, prochází adaptací. Adaptace je nutné přizpůsobení se jazykovému systému cílového jazyka, ve kterém se z neadaptované přejímky stává přejímka adaptovaná, tedy jazykově integrovaná. *Formální adaptace* znamená formální přizpůsobování cizích slov českému jazykovému systému. Přizpůsobování probíhá na třech rovinách:

- 1) ortograficko-ortoepické,
- 2) morfologické,
- 3) slovotvorné.

Podle stupně formální adaptace rozlišujeme tři základní dělení přejímek. Mezi těmito děleními je celá řada mezistupňů. Jedná se o dělení na:

- **lexémy původní, neadaptované**

- slova citátová (slova užívaná vědomě jako prostředky cizí, nejméně začleněná do české slovní zásoby – např.: *fair play, science fiction, barbecue, hobby*)
- slova cizojazyčná, popřípadě přeložené výroky a citáty (*veni, vidi, vici = přišel jsem, viděl jsem, zvítězil jsem*)

- **slova přejatá, adaptovaná**

- přejatá v nedávné době, zachovávají si základní rysy původního jazyka (*hardware – hardwaru*)
- pravopisně počestěná, pocit'ovaná jako cizí, označují méně běžné skutečnosti (*terapie, brožura*)
- pravopisně rozkolísaná, více pravopisných podob (*computer – komputer, kompjútr, jam – džem, marketing – marketink*)
- plně zdomácnělé, nepocit'ovaná jako cizí, označují běžnou skutečnost (*celer, pošta, růže, škola, akademie, kalendář*)
- hybridní, spojení dvou jazyků (*elektroléčba, plynofikace, rychlodabing*)

- **kalky = doslovné překlady**
 - vznikající překladem, případně náhradou jednotlivých formantů slov cizího původu (*pode-psat = sub-scribere, počít-ač = com-pute-r, život-pis = bio-graphia*)
 - víceslovné, frazeologismy (*startovat proces = start process, mít úkolů až po krk = up to neck, běžný účet = conto corrente*)
 - sémantické = existující slovo v jistém významu získá další význam podle cizí předlohy (*myš = hlodavec/ovládání počítače, tráva travina/marihuana*)⁴⁵

3.1 Ortograficko-ortoepická adaptace

Přejímaná slova z cizích jazyků se české slovní zásobě přizpůsobují na rovině **výslovnostní** (ortoepické) a rovině **pravopisné** (ortografické). Tyto dvě roviny působí samostatně, ale vzájemně se ovlivňují. U přejímání a adaptace anglicismů je problematický značný rozdíl mezi grafickou a zvukovou podobou. Shoda se objevuje, ale jedná se spíše o výjimečné případy (*fit, set, top, film* ad.), ale jelikož se velká většina slov vyslovuje odlišným způsobem než se píše, je pro české mluvčí tento problém zásadní.⁴⁶ Nejasné směřování v oblasti pravopisné a výslovnostní adaptace je mnohdy častou příčinou vzniku **pravopisných a výslovnostních dublet**, tedy slov s rozkolísanou podobou. Výsledkem toho je existence dvou výrazů s různou mírou adaptace. Z pravopisných dublet se může jednat například o *scan – sken, drive – drajv, time – tajm, like – lajk* a další. Z výslovnostních dublet jde například o *banner [benr, baner], messenger [mesindžr, mesendžr], package [pekidž, pakidž]* a další.⁴⁷

Kolísání více podob stejných lexémů můžeme pozorovat také u slov s koncovkou *-ing*. Dříve byla preferovaná spíše počestěná varianta, kdy se koncové *g* v adaptovaném slově měnilo jak v nominativu, v dalších pádech a odvozených slovech na *k* (*trénink – tréninku - tréninkový, dispečink* ad.). V současnosti je preference opačná, zachovává se tedy spíše původní podoba anglického formantu a více se v českém lexiku objevují slova s ponecháním koncovky *g* (*marketing – marketingu - marketingový, carving* ad.).⁴⁸

⁴⁵ SVOBODOVÁ, Diana. pozn. 31. s. 26-28

⁴⁶ Tamtéž. s. 31.

⁴⁷ MRAVINACOVÁ, J. pozn. 17. s. 191.

⁴⁸ Tamtéž. s. 191.

Nově přejatá slova se zpočátku užívají v původní podobě. Může se ale stát, že v jeden čas vedle sebe existují tři různé podoby anglického slova. U těchto slov se většinou po jistém čase ustálí pouze jedna z nich. Buďto se:

- ustálí **výslovnost podle grafické podoby** (*fotbal, tramvaj, overal*),
- ustálí **grafická podoba podle výslovnosti** (*džentlmen, byznys, džus*),
- nebo, v případě, že je grafická forma přejatého slova podobná formě zvukové, tak se ustálí **anglická podoba** (*blues, hit*), popřípadě se pouze přizpůsobí jednoduchými úpravami.⁴⁹

V případě, že mluvíme o zachování původní anglické výslovnosti je nutné si uvědomit, že se jedná o anglickou výslovnost s jistým omezením. Například výslovnost [æ] se posouvá k [ɛ], slovní přízvuk se posouvá na první slabiku, aspirované hlásky se vyslovují bez přídechu a další.⁵⁰ Může se ale stát, že v případě adaptace na zvukové rovině se objeví alespoň částečná tendence užívat výslovnost původní. Například se jedná o vyslovování anglického širokého [æ], smíšeného vokálu [ɛ], velárního [ŋ] na konci slov tvořených příponou -ing, obouretného [w] apod.⁵¹ V rovině pravopisné existuje také řada nejednotností, kdy se nahrazují jednotlivá písmena (c za k, s za z) a dochází ke zjednodušování zdvojených písmen.⁵²

Při procesu adaptace existují určité výjimky, kdy u přejímaných slov nedochází ke vzniku počestěné podoby. Například původní podobu si ponechávají sousloví a složeniny citátového charakteru (*fair play, happy end, play-off*) a slova, u nichž by přepisem vznikla nezvyklá grafická podoba (*laser, interview, outsider*). Dále se slova v původní podobě vyskytují častěji v odborné sféře (*hardware, management, know-how*), kde by počestěná podoba mohla působit nepatřičně. Možným důvodem pro užívání původní podoby u některých slov je také nebezpečí homonymie, kdy by počestěný anglicismus získal stejnou podobu jako existující slovo v českém jazyce (*match* [meč] vs. *meč* =zbraň, *beat* [bít] vs. *bít* =mlátit).⁵³

⁴⁹ MRAVINACOVÁ, J. pozn. 17. s. 190.

⁵⁰ BOZDĚCHOVÁ, Ivana. pozn. 25.

⁵¹ SVOBODOVÁ, Diana. pozn. 31. s. 32.

⁵² MRAVINACOVÁ, J. pozn. 17. s. 191.

⁵³ REJZEK, Jiří. K formální adaptaci anglicismů. *Naše řeč*. 1993, roč. 76. [online]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7106>. [cit. 2024-06-12]

3.2 Morfologická a slovotvorná adaptace

Morfologická adaptace spočívá v přiřazování přejatých slov k příslušným deklinačním typům, a to připojováním náležitých tvarotvorných sufixů (gramatických morfémů, koncovek).⁵⁴ Pomocí těchto formantů, které vyjadřují kategorie slovních druhů a jiné morfologické kategorie, se přejatá slova lépe zapojují do syntaktické struktury české slovní zásoby.

Slovotvorná adaptace je proces, kdy se na výsledných slovech nepodílejí pouze afixy tvarotvorné, ale také slovotvorné. Ty slouží k obměně nebo specifikaci základního lexikálního významu slova a slouží tedy k tvorbě nových lexikálních jednotek. „*Slovotvorná adaptace souvisí se stupněm jejich adaptace pravopisné, výslovnostní, popřípadě morfologické. Bud' jde o přejímání hotových slovotvorně utvářených pojmenování z angličtiny nebo o tvoření slovotvornými postupy a prostředky analogickými s postupy domácími, od anglických základů.*“⁵⁵ V tomto typu adaptace převažují podstatná jména, od kterých se dále odvozují příbuzná slova (převážně přídavná jména a slovesa). Základním slovotvorným postupem je sufixace, ale existují také lexikální výrazy derivované prefixálně či prefixálně-suffixálně, tj. smíšeně.⁵⁶

3.2.1 Podstatná jména

Morfologická adaptace probíhá v nejvyšší míře u podstatných jmen, která jsou ze všech slovních druhů mezi cizojazyčnými přejímkami nejvíce zastoupena. U podstatných jmen dochází k přiřazení k určitému deklinačnímu paradigmatu, pomocí kterého se vyjadřují morfologické kategorie pádu, čísla, rodu a vzoru, a to obvykle podle výslovnostního zakončení v nominativu singuláru. Podle vzoru pán se skloňuje pojmenování osob s formantem *-er* (*dealer*), neživotná pojmenování se stejným formantem se skloňují podle vzoru hrad, stejně jako verbální substantiva se zakončením *-ing/-ink* (*jogging*). Slova končící na *-o* patří mezi neutra a skloňují se podle vzoru město (*bingo*), ta zakončená na *-a* se skloňují podle vzoru žena, na *-e* podle vzoru růže a další.

Existují výjimky, u kterých není z mnoha důvodů zcela jasné vyjádření gramatických kategorií. U těchto slov rozhoduje o přiřazení k rodu a vzoru přirozený rod, analogie (český ekvivalent)

⁵⁴ SVOBODOVÁ, Diana. pozn. 31. s. 50.

⁵⁵ BOZDĚCHOVÁ, Ivana. pozn. 35. s. 275

⁵⁶ SVOBODOVÁ, Diana. pozn. 31. s. 50.

či užití daného slova v kontextu. Tato slova prodělávají komplikovanější morfologický vývoj, nebo zůstávají trvale neadaptovaná, nesklonná. Jsou to:

- a) Neživotná podstatná jména, která se v zakončení neshodují s žádným českým deklinačním typem (*fantasy, love story, talk show*). Tato podstatná jména mívají často střední rod, ale při uplatňování více faktorů mohou být tato slova rodově rozkolísaná.
- b) Neživotná podstatná jména, u kterých je zakončení ve výslovnosti nejednoznačné a může tak směřovat ke skloňování v ženském i mužském rodě (*image, message*).
- c) Podstatná jména, u kterých se volba rodu nepodřizuje jejich zakončení (*au pair, showgirl, barbie, playmate*). Tato slova zůstávají po nějakou dobu nesklonná, ale postupně mohou být počešťována pomocí českých slovtvorných formantů (*au pair/ au pairka, barbie/barbína, playmate/playmatka*).
- d) Podstatná jména s anglickou plurálovou koncovkou *-s/-es*.⁵⁷

Adaptovaná substantiva s anglickou plurálovou koncovkou *-s/-es* v české slovní zásobě plní dvě hlavní funkce:

1. Vyjádření množného čísla podle angličtiny

Tato funkce se užívá převážně u nesklonných substantiv nebo u substantiv, která jsou v češtině užívaná pouze příležitostně a jsou v počáteční fázi přejímání. V tomto případě koncovka *-s/-es* vyjadřuje množné číslo, čímž se vytváří opozice mezi singulárem a plurálem (např. *talk-show – talkshows, skinhead – skinheads* apod.).

2. Jsou pevnou součástí lexémů užívaných v množném čísle, které neimplikují jednotné číslo

Tato substantiva označují souborné množství a nesou význam hromadnosti. Jedná se o slova, která nemají v češtině jednotné číslo (např. *all stars, cookies, cornflakes* apod.).

Existují také slova nesoucí specifickou funkci. Autorka uvádí například substantivum *skinhead*. U tohoto slova se po určitém čase ustálilo vyjadřování množného čísla koncovkami českého skloňování (*skinhead – skinheadi*), ale pro kolektivní pojmenování se často volí forma s anglickou plurálovou koncovkou (*skinheads*).⁵⁸

⁵⁷ MRAVINACOVÁ, J. pozn. 17. s. 192-195.

⁵⁸ Tamtéž. s. 195-196.

3.2.2 Přídavná jména

O adaptaci u přídavných jmen se dá s jistotou mluvit pouze v případě, že v českém lexiku neexistuje základové substantivum. Přejímaná přídavná jména lze rozdělit do tří skupin:

- užívaná v původním tvaru, nesklonné, neadaptovaná,
- vyskytující se ve více podobách – v původním neohebném tvaru a v podobě sufixiálně derivovaném tvaru,
- derivovaná, nejčastěji od substantivních, adjektivních a verbálních základů.⁵⁹

V současné době je rozšířeným trendem užívání nesklonných neadaptovaných forem přídavných jmen. Například se jedná o slovní spojení *fitness cesta*, *last minute rozhodnutí*, *live pořad* a další.

3.2.3 Slovesa

Podstatná jména a přídavná jména mohou zůstat nesklonná, případně pro ně může existovat jak sklonná, tak nesklonná varianta. V případě začleňování sloves do českého lexika je tomu jinak a musí dojít ke slovtvorné adaptaci – k „*připojení gramatického formantu s flektivizační funkcí k slovesnému základu*.“⁶⁰ Způsob vzniku sloves může být mnohdy nejednoznačný. Při adaptaci sloves cizího původu jsou možné dva způsoby jejich vzniku. V první řadě mohou být od přejímek tvořena derivací, nebo v druhé řadě připojením adaptačního sufixu k přejatému slovesnému základu (v angličtině „bare infinitiv“).

Příkladným slovesem s nejasným vznikem může být sloveso *bikovat*. To mohlo vzniknout přizpůsobením anglického slovesa *to bike* nebo derivací od přejatého podstatného jména *bike*.⁶¹ Při začleňování do české lexikální zásoby pomocí slovtvorných sufixů se téměř většina sloves zařazuje ke konjugačnímu typu *-uje/-ova* (*skenovat*, *chatovat*, *scrollovat*).⁶² Vyskytují se také slovesa s kmenotvornou příponou *-i/-í*, která zastávají ekonomičtější variantu při vyjadřování.

⁵⁹ SVOBODOVÁ, Diana. pozn. 31. s. 64.

⁶⁰ KROUPOVÁ, Magdalena. Slovesa cizího původu v současné češtině se zřetelem k jejich lexikografickému zpracování. In: GAJDOŠOVÁ, Katarína (ed.). *Varia XXV. Zborník plných príspevkov z XXV. kolokvia mladých jazykovedcov (Časť-Papiernička, 23.-25. 11. 2016)*. [online]. Bratislava: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri Jazykovednom ústave Ľ. Štúra SAV, 2017. [cit. 2024-06-14]. s. 187.

Dostupné z: <https://www.juls.savba.sk/ediela/varia/25/Varia25.pdf>

⁶¹ Tamtéž. s. 188.

⁶² MRAVINACOVÁ, pozn. 17. s. 201.

V tomto případě se jedná o slovesa nedokonavá nebo vidově neutrální. Jejich dokonavé protějšky se následně tvoří při procesu zvaném sekundární derivace, a to přidáním předpony *na-/od-/do-/o-/pro-/vy-/z-/při-/pře-/u-/za*⁶³ (*skenovat – naskenovat*), případně přípony *-out* (*stopovat – stopnout*).

3.2.4 Příslovce

Dalším základním slovním druhem jsou příslovce. Jedná se o slovní druh, který není do české slovní zásoby přejímán tak často jako slovní druhy předchozí. Přejímaná příslovce jsou mnohdy zcela identická s přídavnými jmény, ale liší na základě umístění. Jde především o vzájemné vztahy – je-li jasný vztah (podpořený i slovosledem) k substantivu, jde obvykle o adjektivum ve funkci přívlastku. Je-li jasný vztah ke slovesu, resp. přísudku, jde obvykle o adverbium ve funkci příslovečného určení. Například slovo *easy* je užitě v kombinaci „*easy byznys*“ jako adjektivum ve funkci přívlastku. Naopak v příkladu „*je to úplně easy měřitelný*“ nebo „*snad to příště půjde taky takhle easy*“ se jedná o adverbium ve funkci příslovečného určení.

⁶³ SVOBODOVÁ, Diana. pozn. 31. s. 73-76.

4 SÉMANTICKÁ ADAPTACE ANGLICISMŮ

Vedle formálních adaptací můžeme u přejímání slov z cizích jazyků pozorovat také adaptaci významovou. Anglicismy si většinou zachovávají svůj původní význam i v češtině a změna významu slov se vyskytuje pouze ojediněle. Pokud ale k sémantickému posunu dojde, znamená to, že se původní význam slova zobecní, zúží, specializuje či obmění. Například slovo *drink* mělo nejprve význam pouze alkoholického míchaného nápoje, ale nověji je možné ho užít i v jiném významu, například v kombinaci *energetický drink*.

Pod vlivem angličtiny dochází často také k neosémantizaci, což znamená, že některá existující slova v českém jazyce získávají nové významy. V *Novém encyklopedickém slovníku* je uvedeno jako ukázkové slovo *globální*. Původně toto slovo znamenalo pouze „souhrnný“ nebo „celkový“. Postupem času ale převzalo i další významy a pod vlivem anglického slova *global* se začalo používat také ve smyslu „týkající se celého světa“ nebo „celosvětový“.⁶⁴

⁶⁴ BOZDĚCHOVÁ, Ivana. pozn. 25.

5 MATERIÁLOVÁ VÝCHODISKA PRAKTICKÉ ČÁSTI PRÁCE

Existuje mnoho způsobů, situací a míst, jejichž prostřednictvím se dostávají do českého lexika nová anglická slova. Cizí výrazy mohou být do české slovní zásoby přejímány prostřednictvím audiovizuálních médií, sociálních sítí, pomocí odborné literatury, na základě překladů anglické beletrie či přímým kontaktem s lidmi z cizích zemí.

Mezi nejčastější oblasti užívající anglická slova patří například:

- a) publicistika: *greenpeace, nonstop, on-line, showtime, interview*
- b) reklama: *storyboard, marketing, promo akce*
- c) personalistika: *leadership, mentoring, IT-technik, sales manager*
- d) obchod: *shopping centre, teleshopping, dealer, supermarket, mall, management*
- e) účetnictví a ekonomika: *money, homebanking, leasing, voucher, akcie, burza, cash*
- f) technika, elektrotechnika a počítače: *upgrade, logout, hardcopy, iPad, blu ray, hacker, software, e-mail, sms, mms, banner, notebook*
- g) sport: *floorbal, free-diving, outdoorové aktivity, short track, fair play*
- h) film: *dabing, soundtrack*
- i) životní styl a zábava: *reality show, poker, party, wellness, fitklub, bike*
- j) cestovní ruch: *all-inclusive, last minute, tax free, check point, resort, check in*
- k) móda: *make up, modelling, jeans/džínsy, sprej, anti-perspirant, sekáč/second hand*
- l) jídlo a pití: *drink, steak, toast/toust, brunch, hot dog, hamburger, sandwich, fast food, grilovat, džem, pudink*
- m) hudba a tanec: *beat, jive, jazz, hip hop, muzikál, pop*
- n) alternativní scéna: *LSD, graffiti, hippies, skejták⁶⁵*

K vyššímu užívání anglických slov v češtině napomohl rozvoj internetu, který umožňuje přístup k mnoha anglickým médiím a je tedy hlavním prostředníkem při přejímání neoanglicismů, tady nových anglických slov zatím nezaznamenaných ve slovnících.

Jedním z nejvýznamnějších způsobů, jak se v současnosti rozšiřují neoanglicismy, jsou sociální sítě. Je tomu tak v zásadě proto, že většina sociálních sítí je spravována převážně v anglickém jazyce a uživatelé působící na těchto platformách v současné době hojně užívají anglická slova ve svých projevech. Tímto způsobem se anglický jazyk dostává do podvědomí českých

⁶⁵ BOZDĚCHOVÁ, Ivana. pozn. 25.

uživatelů a sociální sítě se tak stávají prvotním místem pro přenos anglických slov do české slovní zásoby.

5.1 Sociální sítě

Sociální sítě (anglicky *social media*) jsou dle online slovníku *Cambridge Dictionary* „webové stránky, které umožňují lidem společně komunikovat a sdílet informace na internetu pomocí počítače nebo mobilního telefonu.“⁶⁶

Dvě akademičky Danah Boyd a Nicole B. Ellison z USA ve své studii z roku 2007 definují sociální síť jako webovou službu, která umožňuje jedincům založit si veřejný nebo poloveřejný profil, definovat seznam uživatelů, se kterými jsou propojeni a tento seznam si zobrazit a procházet jím.⁶⁷ Jelikož sociální sítě procházejí neustálou proměnou a vývojem, upravili tuto definici ve studii z roku 2013 na platformu sociální komunikace, kde mají uživatelé vlastní profily, které se skládají z uživatelem poskytnutého obsahu a obsahu od ostatních uživatelů. Dále uživatelé na této platformě mohou vytvářet spojení s ostatními a reagovat na obsah, který je generován dalšími uživateli.⁶⁸

Vznik sociálních sítí se datuje k roku 1997, přičemž ale větší rozkvět nastal až spolu s vytvořením LinkedIn a MySpace. Mezi ty nejpopulárnější patří například Facebook, WhatsApp, YouTube, Messenger, Instagram, TikTok a další.

Sociální sítě v dnešní době tvoří také jistou alternativu pro komunikaci mezi lidmi. Jedná se o každodenní záležitost většiny obyvatel a mnozí tuto formu kontaktu dokonce preferují. Lidé mohou na své profily přidávat takřka cokoli a mají také volnou ruku při vyjadřování se k čemukoli. U zveřejňovaného obsahu mohou uživatelé nastavit soukromí, tedy ho ponechat viditelný pouze pro vybrané skupiny lidí, nebo ho nechat viditelný pro všechny. Právě tento veřejný obsah na sociálních sítích směřovaný širšímu publiku je nejzásadnějším materiálovým

⁶⁶ *Cambridge dictionary* [online]. Cambridge University Press & Assessment, 2024. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/social-media> [cit. 2024-05-07].

⁶⁷ BOYD, Danah M., and ELLISON Nicole B. Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication* 13, no. 1. 2007. ISSN 10836101. [online]. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x> [cit. 2024-05-18].

⁶⁸ ELLISON, N.B. a danah BOYD. Sociality through Social Network Sites. In: DUTTON, W.H. *The Oxford Handbook of Internet Studies*. Oxford: The Oxford Handbook of Surveillance Studies, 2013. ISBN 9780199589074. s. 151-172.

východiskem pro tuto bakalářskou práci. K výzkumu v této práci bude pozornost věnovaná především sociální síti Instagram, která poskytuje nejen textový materiál, ale také materiál zvukový, a jejím uživatelům.

5.1.1 Instagram

Instagram je sociální síť založena v roce 2010. Jejími zakladateli jsou Kevin Systrom a Mike Krieger. Momentálně je Instagram ve vlastnictví společnosti Facebook, která se snaží o její neustálé vylepšování. Jedná se o sociální síť dostupnou od třinácti let. Uživatelé se do ní mohou přihlásit jak přes internetový prohlížeč, tak také skrze mobilní aplikaci. Lidé užívající tuto aplikaci mají možnost pořizovat snímky, sdílet fotografie a krátká videa, komentovat příspěvky ostatních uživatelů, odesílat zprávy a mnoho dalšího. Samotná stránka Instagramu definuje tuto aplikaci jako *„bezplatnou aplikaci pro sdílení fotek a videí, která je dostupná pro zařízení iPhone a Android. Lidé můžou do této služby nahrát fotky a videa a pak se o ně podělit se svými sledujícími nebo s vybranou skupinou přátel. Můžou si taky prohlížet, komentovat a označovat jako To se mi líbí příspěvky, které na Instagramu zveřejnili jejich přátelé.“*⁶⁹

Dle Abidinové, Highfielda a Leavera je Instagram mnohem více než jedna platforma a jedna věc. *„Je to aplikace, je to řada programů a algoritmů, je to gigantická databáze obrázků, videí, popisků, komentářů, geolokačních značek, polohy, lajků, emoji a další.“*⁷⁰

Na této platformě má uživatel možnost založit si nejen osobní profil pro sdílení vlastních fotografií mezi přáteli a komunikaci s nimi, ale také profil firemní. Tento profil často mají lidé či skupiny lidí, kteří Instagram využívají jako marketingový nástroj. Myslí se tím, že využívají tuto sociální síť k jisté propagaci určitého zboží apod. Pokud nemluvíme pouze o velkých firmách, můžeme sem zařadit také tzv. influencery kterým se věnuje následující kapitola.

⁶⁹ INSTAGRAM. [online]. Dostupné z: <https://help.instagram.com/424737657584573>. [cit. 2024-05-18].

⁷⁰ ABIDIN, C. HIGHFIELD, T. LEAVER, T. Instagram: visual social media cultures. Polity Press. 2020. ISBN: 978-1-5095-3440-1. [online]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=_QHMDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT8&dq=social+media+-+instagram+definitions&ots=kzUrc_8jsu&sig=nzKTKRs-HRxL9akKp_YIMFJ-9L8&redir_esc=y#v=onepage&q&f=true [cit. 2024-05-18].

5.1.2 Influencer

Influencer je ve virtuálním marketingu jakýsi prostředník nebo ovlivňovatel, který komunikuje jak s firmami, tak také s potenciálními zákazníky. Ve světě firem jsou tyto osoby velmi oblíbené, jelikož se díky jejich vytvořené komunitě sledovatelů nabízené prostředky dostávají do podvědomí širšímu publiku a na základě toho stoupá poptávka po daném zboží. Influenceři jsou na svých sociálních sítích velmi aktivní a zaobírají se aktuálními trendy. Mohou to být trendy zaměřené na jejich konkrétní směr, o který se zajímají, ať už se jedná o módu, politiku, zábavu, sport a další, nebo trendy všeobecné.

Slovo influencer pochází z anglického slova *influence*, které je do českého jazyka překládáno buďto jako sloveso „ovlivnit“ či jako podstatné jméno „vliv“. Jedná se tedy o osobu, která je schopna dané produkty zajímavou formou předat veřejnosti. Influencerem se může stát každý, kdo je schopný si na sociální síti vybudovat jistou komunitu sledovatelů a dokáže tvořit obsah kreativním způsobem. Influencer by měl být člověk s přesvědčovací schopností, častokrát je totiž právě on hlavním důvodem prodeje daných produktů. Lidé v influencerských videích vidí důvěrné zdroje, věří jim a na základě toho se pro koupi rozhodují.⁷¹

Tyto osoby pouze nepropagují určité produkty, ale mnohdy se stávají jakýmsi vzorem pro své sledující. Předávají společnosti také své postoje, styl, mluvu, apod. Právě mluva, jak psaná, tak mluvená, je zásadní pro výzkum v této práci. Influenceři se snaží být svým sledujícím co nejbližší, užívají tedy především neodborný styl jazyka a jelikož se snaží držet krok s vývojem dnešního světa, který je ovlivňován především angličtinou, tak užívají také velké množství anglických slov či celých anglických jednoduchých vět. Jak již bylo řečeno, sociální sítě hrají velkou roli v přejímání anglicismů do české slovní zásoby a právě influenceři jsou ti, kteří tomu z velké části napomáhají.

5.2 Tematické zaměření – zdraví a životní styl

Existuje několik okruhů, kterými se influenceři na svých sociálních sítích zabývají. Může se jednat například o počítačové hry, hudbu, módu, sport apod. Pro výzkum v této bakalářské práci byli vybráni influenceři z tematického okruhu zdravého životního stylu. Zdravým životním

⁷¹ SKŘIVÁNKOVÁ, L. *Influenceři a marketingová komunikace podniků* [online]. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, 2020. Vedoucí práce Mgr. et Mgr. Tomáš Ondráček, Ph.D. s. 39-41. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/u8d1i/BP_SkrivankovaLucie.pdf [cit.2024-05-21].

stylem, neboli *lifestylem* může být myšleno jak cestování, strava, spánek, volnočasové aktivity, pohyb či psychické zdraví.⁷² Influenceri z tohoto odvětví poskytují svým sledujícím rady, tipy, nápady či motivaci k vlastní změně. Mohou slovní či vizuální formou sdílet nápady na dobré restaurace, tipy na výlety, motivační příspěvky z posilovny nebo například obsah, kterým se snaží do podvědomí lidí dostat závažnost psychického i fyzického zdraví.

⁷² THIRLAWAY, Kathryn. UPTON, Dominic. *Psychology of Lifestyle – Promoting Healthy Behaviour*. Routledge. 2009. ISBN 0-203-87095-6. [online]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=XtaNAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=healthy+lifestyle+definitions+in+books+&ots=kvmVKFkNAo&sig=8y3A25qg-SYynvpV9Gbz17Dm8Vc&redir_esc=y#v=onepage&q=healthy%20lifestyle%20definitions%20in%20books&f=false [cit. 2024-05-18].

PRAKTICKÁ ČÁST

6 MATERIÁLOVÁ ZÁKLADNA

Materiál pro výzkum v této práci byl čerpán z příspěvků vybraných influencerů zveřejněných na sociální síti Instagram. Jak již bylo řečeno výše, některé neoanglicismy si mohou udržet status neologismu po delší dobu, zatímco jiné se rychle zdomácní a stanou se běžnou součástí jazyka. Z tohoto důvodu bylo jedním z hlavních hledisek při zkoumání právě hledisko časové. Aby se jednalo o co nejaktuálněji užívaná slova, byl lexikální materiál pro tuto bakalářskou práci čerpán z časového období od začátku roku 2022 do konce roku 2023.

Důvodem pro volbu internetové platformy Instagram bylo poskytnutí jak písemného projevu (v podobě popisků, zpráv a komentářů), tak také projevu mluveného (v podobě krátkých videí, tzv. *reels*) díky kterému je možné zkoumat nejen grafickou formu těchto nových slov, ale také jejich výslovnost.

Konkrétní zkoumané osoby byly zvoleny na základě několika kritérií. Nejdůležitějším z nich bylo časté užívání anglicismů, dalším z nich bylo dostatečné množství publikovaných příspěvků, jak psaných, tak mluvených v letech 2022-2023 s tematikou zdravého životního stylu. A v neposlední řadě bylo potřeba zvolit jedince různých pohlaví, věku a počtu sledujících.

Na základě těchto požadavků byli vybráni tyto influenceri/ tyto influencerky:

- **Lucie Minářová** (30): česká blogerka, influencerka, jednatelka společnosti „jedunavýkon“, trenérka a závodnice crossfitu s více než 74 tisíci sledujících na Instagramu, kde má přes 4 tisíce sdílených příspěvků.⁷³
- **Jan Liška** (29): český certifikovaný trenér fitness, kulturistiky a kondičního posilování s více než 250 tisíci sledujících na Instagramu, kde má přes 120 publikovaných příspěvků.⁷⁴

⁷³ Instagramový profil luciemin. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-06-24]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/luciemin/?hl=cs>

⁷⁴ Instagramový profil shredded_fox. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-06-24]. Dostupné z: https://www.instagram.com/shredded_fox/?hl=cs

- **Jakub Enžl** (27): český fitness trenér kulturistiky a powerliftingu s více než 330 tisíci sledujícími na Instagramu, kde má přes 870 sdílených příspěvků.⁷⁵
- **Immanuel Adenubi** (26): český influencer předávající určité postoje a názory týkající se cvičení a zdraví na svém Instagramu, kde má přes 160 tisíc sledujících a 900 zveřejněných příspěvků.⁷⁶
- **Valentýna procházková** (23): česká lifestylová influencerka a instruktorka spinningu a fitness s více než 66 tisíci sledujícími na Instagramu, kde má přes 1950 zveřejněných příspěvků.⁷⁷
- **Michaela Holcová** (?): česká influencerka věnující se fitness životu, stravě a vytrvalosti s více než 27 tisíci sledujícími na Instagramu, kde má přes 60 publikovaných příspěvků.⁷⁸
- **Kateřina Fričová** (?): česká influencerka zabývající se fitness životem s více než 115 tisíci sledujícími na Instagramu, kde má přes 640 zveřejněných příspěvků.⁷⁹

⁷⁵ Instagramový profil jakubenzl. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-06-24]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/jakubenzl/?hl=cs>

⁷⁶ Instagramový profil immanueladenubi. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-06-24]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/immanueladenubi/?hl=cs>

⁷⁷ Instagramový profil valentyaap. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-06-24]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/valentyaap/?hl=cs>

⁷⁸ Instagramový profil misa_holcova. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-06-24]. Dostupné z: https://www.instagram.com/misa_holcova/

⁷⁹ Instagramový profil katerinafric. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-06-24]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/katerinafric/>

7 METODIKA ZPRACOVÁNÍ VÝZKUMU

Zpracování praktické části bylo inspirováno bakalářskou prací Šárky Petrovičové „*Anglicismy v projevech českých influencerů*“⁸⁰, která se zabírala podobnou tematikou. Přičemž výsledky těchto výzkumů jsou v závěru této práce mezi sebou porovnány.

Sběr anglicismů probíhal systematicky a jednotně u všech vybraných influencerů, což zajistilo konzistentnost dat. U všech těchto sedmi osobností byly zanalyzovány všechny jejich instagramové příspěvky z let 2022-2023. Mezi zanalyzovanými příspěvky byly jak příspěvky psané (popisky příspěvků, hashtagy⁸¹), kterých bylo přes 1400, u kterých bylo možné sledovat, jaké anglicismy se často objevují v psaném textu a jak jsou graficky zpracovány, tak příspěvky mluvené (namluvené reels), kterých bylo přes 900 a poskytly přehled o české výslovnosti slov pocházejících z angličtiny a jejich použití v konverzačním kontextu.

Veškeré získané anglicismy byly zaznamenány do předem vytvořené tabulky, která zahrnovala přesný datum užití daného slova, samotné zachycené slovo nebo frázi, kontext užití, překlad nebo vysvětlení významu tohoto výrazu a četnost jeho výskytu na profilu daného uživatele. Tabulka byla tímto stylem vytvořena pro každého influencera zvlášť, což umožnilo snadnou analýzu u jednotlivých osob. Jako vzor je přiložena část tabulky sběru dat z instagramového profilu Kateřiny Fričové:

Tabulka 1: Sběr dat z instagramového profilu Kateřiny Fričové

	DATUM UŽITÍ SLOVA	ANGLICISMUS	KONTEXT	ČESKÝ VÝZNAM	ČETNOST VÝSKYTU
Kateřina Fričová	11.01.2022	let's go	cviky na zadek a nohy na TikToku, let's goo	jdeme	1
	25.01.2022	fit	chci být zdravá, fit	být v dobré	2
	24.05.2022		tipy, jak zůstávám fit	kondici	
	28.01.2022	rest day	můj aktivní rest day	odpočinkový	4
	01.02.2022		pondělí: rest day (ale šla jsem běhat)		
	21.02.2022		pondělí: rest day		
	10.11.2022		dala si po včerejším rest day 10 km běh		

⁸⁰ PETROVIČOVÁ, Šárka. *Anglicismy v projevech českých influencerů*. [online]. Bakalářská práce. 2022-12-17T18:50:48Z. Dostupné z: <https://dspace.tul.cz/handle/15240/166443>. [cit. 2024-07-05]

⁸¹ Hashtag = klíčové slovo

	02.02.2022	playlist	ve výběrech mám odkaz na playlist	seznam skladeb	2
	07.04.2022		mám na Spotify playlist, můžeš sledovat		
	12.01.2022	fitko	vyzkoušet ve fitku	posilovna	
15.01.2022	moje nejoblíbenější cviky na zadek a nohy ve fitku				
19.01.2022	dělat jak doma, tak ve fitku				

Dalším krokem bylo nutné posouzení, které anglicismy jsou k výzkumu vhodné a které nikoli. Ze všech uvedených profilů bylo získáno přes 300 užívaných anglicismů. U těchto slov bylo v první řadě zkoumáno, zda jsou již uvedeny v některém z těchto slovníků:

- online zpracování: *Akademický slovník současné češtiny*,
- tištěné zpracování *Nová slova v češtině: slovník neologizmů* (1998) a *Nová slova v češtině: slovník neologizmů 2* (2004).

Jelikož cílem této práce bylo popsat užívání neologických jazykových prostředků přejatých z anglického jazyka, bylo tedy nutné z tohoto výběru slov vyřadit ta, která již slovníkově zaznamenána byla. Jednalo se například o slova jako: *drink, fitko, fitness, brunch, jetlag, vlog, lockdown, fresh, post, scrollovat, session, challenger, makeup, hack, top, set, update* a další.

Dále byla vyřazena také slova, která byla použita pouze jedním influencerem nebo v příliš malém množství. Pro analýzu anglicismů byla stanovena určitá hranice, podle které musel být daný neoanglicismus použit minimálně dvěma influencery a objevit se alespoň v pěti různých příspěvcích. Pokud byl konkrétní výraz užitý například pouze jednou, nebylo možné prokázat jeho širší výskyt v české slovní zásobě. Na základě tohoto kritéria byla vyřazena například slova jako: *release, sunset, drops, emojis, confident, sweaty, finiš, cropped, game changer, red flags, flow, busy, alert, mental breakdown* a další.

Rozšíření anglicismů bylo také zkoumáno na základě jejich výskytu v internetových databázích *Český národní korpus*⁸² (dále ČNK), *Čeština 2.0*⁸³ a *Neomat*⁸⁴. U každého slova je uvedeno,

⁸² KŘEN, M., et al. SYN2020: *reprezentativní korpus psané češtiny*. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2020. Dostupný z: <http://www.korpus.cz>

⁸³ KAVKA, Martin. *Čeština 2.0* [online]. 2008. Dostupné z: <https://cestina20.cz>

⁸⁴ *Databáze excerpčního materiálu Neomat* [online]. Verze 3.0. Praha: Oddělení současné lexikologie a lexikografie Ústavu pro jazyk český AV ČR, 2015. Dostupné z: <http://neologismy.cz/>

zda se v některé z těchto databází vykytuje, v jaké podobě a v případě ČNK dále i jejich početní výskyt v milionu slov.

Ze stránky Českého národního korpusu byly pro tento výzkum využity dva nabízené nástroje. Prvním z nich byl nástroj „Slovo v kostce“, který poskytl frekvenci daného výrazu na milion slov. Druhým byl nástroj „KonText“, který byl využíván v případě, že získaná podstatná jména byla ve všech zanalyzovaných příspěvcích použita pouze ve své původní podobě, ze které nebylo možné posoudit, zda se jedná o substantivum morfologicky adaptované či nikoli. V takovémto případě byl využitý právě uvedený nástroj, který mnohdy poskytl příklady s užitím daného slova i v jiné podobě, ze které již bylo možné morfologickou adaptaci posoudit.

Na základě uvedených kroků byl vytvořen abecední seznam analyzovaných neoanglicismů, u kterých byla posouzena jejich ortograficko-ortoepická, morfologická, slovtvorná a sémantická adaptace. U každého z těchto slov bylo dále uvedeno jeho užití v kontextu, které bylo přímo převzato z instagramových příspěvků daných influencerů.

Každý neologismus byl v seznamu uvedený v takové podobě, ve které byl použit v příspěvcích daných influencerů společně s jeho výslovností. Příkladovým neoanglicismem je slovo **apka**, **appka [apka]** – **app** /'æp/. Apka a appka jsou možné varianty, ve kterých bylo dané slovo zaznamenáno, dále následuje výslovnost daného slova u influencerů a za pomlčkou se nachází anglický výraz přejatého slova s britskou (normovanou) výslovností.

Pro správné zapsání výslovnosti vybraných slov byla použita *Internetová jazyková příručka*⁸⁵, která poskytla potřebné informace o české fonetické transkripci. V případě anglické výslovnosti byl použitý internetový slovník *Cambridge Dictionary*⁸⁶, ze kterého byla přepsána britská transkripce daných výrazů.

V případě ortograficko-ortoepické adaptace bylo zkoumáno, v jaké grafické podobě se daný výraz v češtině používá a u výslovnosti bylo poukázáno na rozdílnosti mezi českou a britskou výslovností. Výzkum byl zaměřený převážně na změny segmentální fonetiky, tedy na samohlásky, souhlásky a dvojhlásky. Ze suprasegmentální fonetiky bylo upozorněno pouze na změnu ve slovním přízvuku.

⁸⁵ *Internetová jazyková příručka* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i. 2008-2024. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/?id=902> [cit. 2024-07-05]

⁸⁶ *Cambridge dictionary* [online]. Cambridge University Press & Assessment, 2024. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/social-media>. [cit. 2024-07-05]

Z hlediska morfologické a slovtvorné adaptace bylo u získaných slov studováno, zda se jedná o slova sklonná či nesklonná. U slov bylo také zkoumáno přiřazení k slovnímu druhu, rodu, vzoru a třídě. Navíc byl uveden princip tvorby množného čísla, a nakonec i případné odvozeniny daných slov.

U sémantické adaptace bylo zkoumáno pouze to, zda se u přejímaných slov mění jejich původní význam, nebo zůstává i v českém jazyce stejný.

Pod seznamem analyzovaných slov je rovněž vytvořený abecední seznam nejčastěji používaných anglických zkratk mezi vybranými influencery. Tyto zkratky jsou zařazeny do samostatného seznamu, protože byly používány pouze ve své původní grafické podobě a výhradně v psané formě, která neumožňuje posouzení jejich anglické výslovnosti. Vzhledem k tomu, že většina z nich představuje slovní spojení, nikoli jednotlivá slova, nelze je v celé své podobě přiřadit k žádnému slovnímu druhu. U každé zkratky je tedy uveden pouze její český překlad a kontext, ve kterém byla použita.

8 SEZNAM ANALYZOVANÝCH SLOV

A

apka, appka

B

barber

bestie

boy

C

call

clickbait, click-bait

clickbaitový, click-baitový

collab

content, kontent

D

date

done

E

easy

enjoy

ever

F

fail, fejl

fake, fejk

fancy

fashion

fav

feedback

fitchek

fluffy

fullbody

fun

G

getaway

glow up

gym

H

hate, hejt

haul

highwaisted, high waisted

highlight

CH

challenge

chill

chillovat

I

insecurity

L

lifestyle

M

merch

mindset

mood

O

overall

P

photo dump, photodump

playlist

progress, progres

R

random

raw

ready

real

recap

reels

reminder

rest

S

selfcare, self care

shot

signature

skill

skincare, skin care

skipnout

sleepover

snack

sneak peek

story

support

swipe

swipovat

T

trip

V

vibe

W

well-being, wellbeing

wishlist, wish-list

workout

workoutový

A

apka, appka [apka] – app /'æp/

Slovo *apka* (nebo *appka*) se v češtině používá pro označení aplikace, zejména té mobilní, často s důrazem na její dostupnost a jednoduché využití. Tento výraz je převzat z angličtiny, kde se slovo *app* používá jako zkrácenina pro *application*.

Dané slovo je v češtině užíváno ve dvou možných variantách. Může být psáno buďto v podobě *apka*, nebo *appka*. Tento rozdíl je důsledkem různé míry adaptace do českého jazyka a rozdílného přístupu k jejich zápisu. Ve slově *apka* došlo k větší míře počestění, přičemž se zdvojené písmeno *p* nahradilo pouze jedním.

Česká výslovnost daného slova je takřka stejná s výslovností anglickou. Pouze se změnila anglická samohláska /æ/ na nejbližší podobnou českou /a/.

Tvar „*app*“ byl pro češtinu netypický kvůli své délce a rozdílnému zakončení oproti českému slovu „*aplikace*“. Kvůli tomu se dané slovo adaptovalo pomocí slovotvorné přípony *-ka*. To umožnilo jeho deklinace podle vzoru „*žena*“.

Užití v kontextu: *od releasu naší apky; víc v naší appce; oslava naší nové apky; apku najdete zde; s naší apkou; trénink z naší apky*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *appka*
- Čeština 2.0: *apka*

B

barber [bárbr] – barber /'bɑ:.bə/

Slovo *barber* je přejaté z angličtiny, kde označuje „holiče“ nebo „kadeřníka“ specializujícího se na pánské účesy a vousy. V češtině se toto slovo používá ve stejném významu, avšak prošlo určitými adaptačními změnami.

Ortograficky se slovo užívá ve stejném tvaru jako v jazyce anglickém, avšak jeho výslovnost je více přizpůsobená jazyku českému. Nejvýraznější změnou je nahrazení samohlásky

/ə/ (“schwa”) českým fonémem /r/ (alveolární vibranta). Zároveň také vyslovení /r/ i po dlouhé samohlásce /á/, které se v anglické výslovnosti vypouští.

Morfologicky se slovo *barber* v češtině přizpůsobuje pravidlům skloňování mužského rodu životného podle vzoru „pán”.

Užití v kontextu: *nedám dopustit na svého barbera; chodím už jen k barberovi*

Výskyt v online databázíchNK: –

- Neomat: –
- Čeština 2.0: *bárbr*

bestie [bestí] – bestie /'bes.ti/

Jedná se o slovo pocházející z anglického slova *best* (nejlepší). V angličtině se slovo *bestie* (nebo *besties* v množném čísle) používá jako neformální výraz pro nejlepšího kamaráda nebo kamarádku. Tento význam byl do češtiny převzán a používá se stejným způsobem, často v přátelském a neformálním kontextu.

Zajímavé je, že slovo *bestie* ve významu „kamarád“ vstupuje do homonymního vztahu s již existujícím slovem *bestie* označujícím zvíře, nebo metaforicky zlého či podlého člověka, převzatým z anglického slova *beast*. Tento případ představuje v češtině jedinečný příklad nepravé homonymie, konkrétně homografie.

Ortograficky je přejaté slovo užívané ve stejné podobě jako v anglickém jazyce a stejně tak je tomu v případě jeho české výslovnosti.

Z morfologického hlediska se jedná o nesklonné podstatné jméno. Jelikož se ve výslovnostním zakončení neshoduje s žádným z deklinačních paradigmat, o přiřazení k rodu v tomto případě může rozhodovat buďto přirozený rod slova, český ekvivalent nebo konkrétní kontext užití. Jde o substantivum užívané častěji mezi dívkami a v kontextu „*moje bestie*“ z čehož vyplývá, že slovo spadá do rodu ženského.

Užití v kontextu: *moje besties a víkend; moje bestie*

Jak je patrné z prvního příkladu, slovo *bestie* je možné i v české slovní zásobě užívat ve tvaru množného čísla. Při jeho tvorbě se neužívají české plurálové koncovky, ale tvoří se stejným způsobem jako v anglickém jazyce, tedy přidáním koncovky *-s* (*besties*).

Výskyt v online databázích:

- ČNK: pouze český tvar slova s významem zlého člověka či dravé zvěře
- Neomat: –
- Čeština 2.0: *bestie*

boy [boj] – boy /'bɔɪ/

V angličtině slovo *boy* znamená „mladý chlapec“, ale v českém kontextu se častěji užívá v plurálové podobě pro označení skupiny mužů nebo přátel. Tento význam je typický pro přátelskou a neformální konverzaci mezi mladými lidmi.

Česká výslovnost slova zůstává stejná s výslovností anglickou a stejně tak se dané slovo ani ortograficky do české slovní zásoby nepřizpůsobuje, ale užívá se ve své původní podobě. Kdyby se toto slovo zcela adaptovalo a začala by se vyskytovat počestěná varianta *boj*, mohlo by docházet k zaměnění významu s českým substantivem označujícím „zápas“.

Z morfologického hlediska jde o podstatné jméno, přičemž ale na základě získaných příkladů není možné určit, zda se jedná o substantivum morfologicky adaptované, či nikoli, jelikož bylo použito pouze ve své plurálové podobě a v prvním pádě. Určování rodu může probíhat na základě přirozeného rodu daného slova (používá se pouze mezi muži, nikoli mezi ženami) nebo podle českého ekvivalentu „chlapec“. Na základě toho by se jednalo o podstatné jméno rodu mužského životného skloňovaného podle vzoru „muž“. To potvrzuje i ČNK (KonText), který uvádí příklady, ve kterých je daný výraz adaptovaný a užitý ve čtvrtém pádě čísla jednotného, tedy ve tvaru s koncovkou -e (*mít v sobě bad boye*).

Množné číslo tohoto výrazu se tvoří stejným způsobem jako v anglickém jazyce, tedy přidáním plurálové koncovky -s (*boys*), nikoli pomocí českých koncovek.

Užití v kontextu: *běžte za svým boys; sezóna zahájena, díky boys*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *boy* (0.61)
- Neomat: *boys*
- Čeština 2.0: –

C

call [kól] – call /'kɔ:l/

V anglickém jazyce slovo *call* znamená „hovor“ nebo „volání“, tento význam byl do češtiny převzat bez výraznější změny. V českém prostředí se používá především s pracovním kontextem, například pro označení telefonické nebo videokonferenční schůzky.

Ortograficky je slovo *call* zachované v původní anglické podobě, stejně tak je to i v případě české výslovnosti, která je stejná s výslovností anglickou.

Dané slovo je v češtině užíváno jako podstatné jméno rodu mužského neživotného a skloňuje se podle vzoru „hrad“. Podoba množného čísla se u tohoto substantiva tvoří na základě českých pravopisných pravidel, tedy přidáním české koncovky -y (*cally*).

Užití v kontextu: *nebo mám naopak schůzky a cally od rána do večera, důležitý call; po schůzkách, callech, eventech*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *call*
- Čeština 2.0: *kól*

clickbait, click-bait [klikbejt] – clickbait /'klik.bert/

V angličtině *clickbait* označuje obsah, který má za cíl přilákat co nejvíce kliknutí prostřednictvím zavádějících titulků. Tento význam byl převzat do češtiny bez výraznějších změn a slouží k popisu negativního fenoménu v digitálním světě.

Ortograficky je možné psát slovo ve stejné podobě jako v anglickém jazyce, nebo s přidaným spojovníkem. Česká výslovnost daného slova není nikterak odlišná od výslovnosti anglické.

Jedná se o podstatné jméno, přičemž na základě získaných příkladů není možné určit, zda se jde o morfologicky adaptované, či nikoli, jelikož bylo použito pouze v prvním nebo čtvrtém pádě. ČNK (KonText) ale nabízí příklady, ve kterých je daný výraz adaptovaný a užitý jako substantivum rodu mužského neživotného skloňovaného podle vzoru „hrad“. Je zde dané slovo uvedeno také v plurálové podobě, ze které vyplývá, že se množné číslo netvoří pomocí anglické koncovky -s/-es, ale pomocí české koncovky -y (*clickbaity*).

Užití v kontextu: *název není žádný clickbait, nejde o clickbait*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *clickbait*
- Čeština 2.0: *klikolep, klikoklap*

clickbaitový, click-baitový [klikbejtový] – clicbait /'klɪk.bert/

Slovo *clickbaitový* vzniklo přidáním české adjektivní přípony -ový k přejatému substantivu *clickbait*. Clickbaitový obsah je takový, který má za cíl přilákat pozornost čtenářů zavádějícím způsobem.

Jedná se o přídavné jméno skloňované podle vzoru „mladý“, které je možné užívat v češtině v grafické podobě stejné jako v anglickém jazyce, nebo v podobě s vloženým spojovníkem. Výslovnost slova je stejně jako u podstatného jména *clickbait* shodná s výslovností anglickou.

Užití v kontextu: *clickbaitový titul*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *clickbait*
- Čeština 2.0: *klikolep, klikoklap*

collab [kolab] – collab /kə'læb/

Slovo *collab* se v českém prostředí stalo běžným termínem zejména mezi influencery a marketingovými profesionály. Pochází z anglického *collaboration*, což znamená „vzájemná spolupráce“. V češtině se slovo užívá ve stejném významu, často v prostředí sociálních médií, kde označuje spolupráci mezi influencery nebo značkami.

Jako je typické pro mnoho neoanglicismů, slovo *collab* bylo do češtiny převzato bez grafických změn, používá se tedy v původní anglické podobě. Mezi anglickou a českou výslovností daného slova existují určité rozdílnosti. Například anglická samohláska /ə/, která je známá jako „schwa“, je v češtině nahrazena samohláskou /o/. Dále jde pak o přízvuk slova, který je v podobě výslovnosti anglické na druhé slabice, zatímco ve výslovnosti české stojí na slabice první. Poslední změnou je adaptace anglické samohlásky /æ/ na českou samohlásku /a/.

Morfologicky se jedná o podstatné jméno rodu mužského neživotného skloňovaného podle vzoru „hrad“.

Užití v kontextu: *vytvořené v collabu s, někdo na collab*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: –
- Čeština 2.0: *kolábko*

content, kontent [kontent] – content /kən'tent/

Content nese v českém jazyce užší význam než v jazyce anglickém. V podobě substantiva je v anglickém jazyce možné toto slovo používat při vyjádření jakéhokoli obsahu či náplně. Ať už se jedná o obsah na sociálních sítích či nádoby. V češtině se užívá pouze pro vytvořený obsah na sociálních sítích.

Slovo *content* bylo do češtiny převzato přímo, bez úprav v pravopisu. Čeští uživatelé jej tedy běžně používají v původní anglické podobě. Dané slovo může být ale užito také ve tvaru *kontent*, tedy v takové podobě, kde se anglický grafém < c > změnil v český < k >.

Česká výslovnost daného slova se mírně liší od té anglické. A to nahrazením anglické samohlásky /ə/ („schwa“) českou samohláskou /o/.

Morfologicky může být slovo použito buďto jako podstatné jméno rodu mužského neživotného skloňovaného podle vzoru „hrad“, nebo jako nesklonné přídavné jméno.

Užití v kontextu:

- Podstatné jméno: *tyhle photodumps mám v poslední době na sítích fakt ráda a je to můj dost fav content; mám ráda aesthetic content; tenhle trip není o contentu; abych mohla vytvářet svůj fitness kontent*
- Nesklonné přídavné jméno: *na telefonu jsem řešila s holkama content plán*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *kontent*
- Čeština 2.0: –

D

date [dejt] – date /dert/

Slovo *date* v angličtině znamená „schůzka“ nebo „rande“, obvykle romantického charakteru. V případě adjektivní formy daný výraz popisuje něco, co souvisí se schůzkou. V českém kontextu si dané slovo zachovává stejný význam.

Uvedené slovo bylo do češtiny převzato přímo, bez grafických úprav. Čeští uživatelé jej tedy běžně používají v původní anglické podobě, a to i v případě jeho výslovnosti.

Slovo může být použito dvěma způsoby. Buďto se jedná o nesklonné podstatné jméno, nebo o nesklonné přídavné jméno.

Užití v kontextu:

- Nesklonné podstatné jméno: *nebo třeba vyrazit na date do parku*
- Nesklonné přídavné jméno: *dinner date fit; date night plná světýlek*

Slovo *date* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

done [dan] – done /dʌn/

Slovo *done* v angličtině znamená „mít něco hotové“. V českém kontextu si také zachovává tento původní význam.

Dané slovo bylo do češtiny převzato přímo, bez grafických úprav. Čeští uživatelé jej tedy používají v původní anglické podobě, zejména v digitálním prostředí a neformální komunikaci. Stejně tak česká výslovnost je v případě tohoto slova totožná s výslovností anglickou.

V případě tohoto slova může být někdy problematické určit jeho slovnědruhovou příslušnost. V uvedených příkladech je slovo součástí verbonominálního (resp. nominálního) přísudku. To znamená, že může být vnímáno jako adjektivum, adverbium, případně jako tzv. predikativum.

Užití v kontextu: *5 km done; recept na bulky, které jsou za 10 minut done*

Slovo *done* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

E

easy [ízi] – easy /'i:zi/

Slovo *easy* v angličtině znamená „snadný“, „lehký“ nebo „nenáročný“. V českém kontextu si zachovává svůj původní význam a užívá se jako synonymum pro české ekvivalenty značící jednoduchost, snadnost.

Uvedené slovo bylo do češtiny převzato přímo, bez grafických úprav, což znamená, že se užívá v původní anglické podobě. Stejně tak je tomu i v případě jeho české výslovnosti.

Morfologicky může být dané slovo užito ve dvou podobách. Může jít buďto o nesklonné přídavné jméno popisující něco, co je snadné, nebo o příslovce vyjadřující snadný způsob provedení. Častokrát je možné se s daným výrazem setkat také v kombinaci se slovem *peasy* (*easy peasy*).

Užití v kontextu:

- Nesklonné přídavné jméno: *easy hack*; *je to úplně easy*; *easy peasy zmrzlina z pár ingrediencí*; *easy ovládání*
- Příslovce: *je easy měřitelný*; *s tímhle partákem to půjde easy peasy*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *easy*
- Čeština 2.0: –

enjoy [indžoj] – enjoy /ɪn'dʒɔɪ/

Slovo *enjoy* v angličtině znamená „něco si užít/užívat“, „bavit se“. V českém kontextu se používá především v neformálních konverzacích, kde si zachovává svůj původní význam

Stejně jako původní význam si dané slovo zachovává také svou grafickou podobu. Je tedy do češtiny přejímáno přímo, bez jakýchkoli úprav. Tak je tomu i v případě jeho české výslovnosti, která se příliš od té anglické neodlišuje. Jde pouze o změnu přesunutí přízvuku z druhé slabiky na slabiku první.

Dané slovo je užíváno jako sloveso v podobě příkazu, nebo jakéhosi povzbuzení, z čehož vyplývá, že není do češtiny morfologicky adaptované.

Užití v kontextu: *vlog právě vyšel na yt, tak enjoy; spam fotek z dovolený bude ještě nekonečný, so enjoy it, Enjoy!*

Slovo *enjoy* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

ever [evr] – ever /'ev.ə/

Slovo *ever* v angličtině znamená „vůbec“ nebo „někdy“ a používá se často k zesílení významu nebo pro zdůraznění. V českém kontextu nese dané slovo stejný význam a nejčastěji se užívá k posílení superlativů a zdůraznění nejvyšší míry něčeho.

Jako většina neoanglicismů bylo dané slovo do češtiny převzato bez úprav v pravopisu a je tedy užívané ve své původní anglické podobě. Stejně tak jeho česká výslovnost se příliš neodlišuje od výslovnosti anglické. V tomto slově se jedná pouze o nahrazení anglické samohlásky /ə/ („schwa“) českou souhláskou /r/ (alveolární vibranta).

Z morfologického hlediska jde o příslovce užívané v nesklonné podobě.

Užití v kontextu: *v nejoblíbenějším odstínu ever; jeden z nejhezčích dnů ever; náš druhý merch ever; nejlepší bageta ever*

Slovo *ever* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

F

fail, fejl [fejl] – fail /feɪl/

Slovo *fail* v anglickém jazyce znamená „selhání“, „chyba“. V českém kontextu nese dané slovo stejný význam. V anglickém jazyce je stejná podoba slova užívána jak pro substantiva, tak pro verba, zatímco do české slovní zásoby je v tomto tvaru slovo přejímáno především v podobě podstatného jména, ze kterého je dále možné vytvořit vlastní sloveso.

Slovo může existovat ve dvou podobách. První z nich je původní podoba přímo přejatá z anglického jazyka bez jakýchkoli úprav (*fail*), druhou variantou je již počestěný tvar daného slova (*fejl*). Tento rozdíl je důsledkem různé míry adaptace do českého jazyka a rozdílného přístupu k jejich zápisu. Ve slově fejl došlo k větší míře počestění a ustálila se tak grafická podoba slova podle jeho výslovnosti, přizpůsobilo se tedy českému jazykovému systému a pravopisu. Česká výslovnost zůstává stejná s anglickým originálem.

Z morfologického hlediska se jedná o podstatné jméno rodu mužského neživotného, které se skloňuje podle vzoru „hrad“. Množné číslo se v českém jazyce u tohoto slova tvoří koncovkou -y (*faily*), nikoli anglickou plurálovou koncovkou -s/-es.

Užití v kontextu: *desítky failů; u mě i nějaký ten fail, který jsem nečekala; jak se nezranit při failu ve fitku; taky pár fejlů*

Dané slovo je možné užívat i v kombinaci se slovem jiným. Například u influencerů zaměřující se na zdravý životní styl je možné narazit na slovo *gymfail*.

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: –
- Čeština 2.0: *fejl, fejlík*

fake, fejk [fejk] – fake /feik/

Slovo *fake* pochází z angličtiny, kde znamená „falešný“, „nepravý“ či „padělaný“. V češtině se dané slovo užívá se stejným významem.

Do češtiny je tento výraz přejímán ve dvou možných podobách – buď v původní anglické formě (*fake*), nebo v adaptované české podobě (*fejk*). Česká výslovnost daného slova zůstává stejná jako výslovnost anglická.

Morfologicky se může jednat buďto o nesklonné přídavné jméno, nebo o podstatné jméno. Přičemž na základě získaných příkladů není možné určit, zda se jedná o substantivum morfologicky adaptované, či nikoli, jelikož bylo použito pouze v prvním nebo čtvrtém pádě. ČNK (KonText) ale nabízí příklady, ve kterých je daný výraz adaptovaný a užitý jako substantivum rodu mužského neživotného skloňovaného podle vzoru „hrad“. Je zde dané slovo uvedeno také v plurálové podobě, ze které vyplývá, že se množné číslo netvoří pomocí anglické koncovky -s/-es, ale pomocí české koncovky -y (*fejky*).

Užití v kontextu:

- Nesklonné přídavné jméno: *fake momentka; byla fakt fake*
- Podstatné jméno: *a není to fejk*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –

- Neomat: *fake*
- Čeština 2.0: *fejk*

fancy [fenci] – fancy /'fæɪ.nsi/

Fancy pochází z angličtiny, kde znamená „luxusní“, „zdobený“, „nóbl“ či „nápaditý“. V češtině je význam tohoto slova stejný.

Uvedené slovo bylo do češtiny převzato přímo, bez grafických úprav, což znamená, že se užívá v původní anglické podobě. Stejně tak je to i v případě české výslovnosti, která si zachovává takřka stejnou podobu s výslovností anglickou. Jedná se pouze o nahrazení anglické samohlásky /æ/ českou /e/. Dále také o změnu anglického /s/ (neznělá alveolární frikativa) na /c/ (neznělá alveolární afrikáta).

Z morfologického hlediska je slovo *fancy* v češtině používáno jako nesklonné přídavné jméno.

Užití v kontextu: *fancy žemlovka; fancy outfit; bez fancy editu*

Slovo *fancy* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

fashion [fešɲ] – fashion /'fæʃ.ən/

Slovo *fashion* pochází z angličtiny, kde nese význam „módní“, „fešný“ a „móda“. V české slovní zásobě je tento význam ponechán stejný.

Graficky je daný výraz přejatý ve své původní podobě a vyslovuje se v češtině jako [fešɲ], což je adaptace anglické výslovnosti. Výslovnost je tedy přizpůsobena českému fonetickému systému, ale zachovává si svou blízkost k anglickému originálu. V tomto případě se pouze anglická samohlásky /æ/ změnila na českou samohlásku /e/.

Slovo *fashion* je v češtině možné použít ve dvou slovních druzích. Může se jednat o nesklonné přídavné jméno nebo o podstatné jméno. Na základě získaných příkladů nelze zcela jistě určit, zda se v substantivní podobě jedná o slovo sklonné či nesklonné a k jakému rodu se přiřazuje.

Užití v kontextu:

- Podstatné jméno: *dostanete 10% slevu na fashion, přírodní kosmetiku a další*
- Nesklonné přídavné jméno: *všemi dalšími fashion kousky; vymazlené outfity z fashion weeku*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *fashion*
- Čeština 2.0: –

fav [fejf] – fav /feiv/

V české slovní zásobě je již adaptované slovo „*favorit*“. V tomto případě se jedná pouze o jeho zkráceninu. Dané slovo pochází z anglického slova *fav*, tedy ze zkrácené verze slova *favorite*. V obou těchto jazycích, jak v českém, tak v anglickém, nese slovo stejný význam - „oblíbený“.

Ortograficky se slovo v českém jazyce užívá v původní anglické podobě, tedy bez jakýchkoli grafických úprav. Především z důvodu jednoduchosti daného slova se ani jeho česká výslovnost příliš neodlišuje od výslovnosti anglické. Pouze se mění poslední labiodentální frikativa ze znělého /v/ na neznělé /f/.

Z morfologického hlediska se jedná o nesklonné přídavné jméno.

Užití v kontextu: *moje fav vůně; poslední nákup v mý fav žabce; tohle je pár z mých fav outfitů*

Slovo *fav* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

feedback [fidbek] – feedback /'fi:d.bæk/

Slovo *feedback* pochází z angličtiny, kde znamená „zpětná vazba“ nebo „reakce“. V češtině se používá ve stejném významu.

Ortograficky se dané slovo v českém jazyce užívá ve své původní anglické podobě. Stejně tak je tomu i v případě jeho české výslovnosti, která se od výslovnosti anglické takřka neliší. Jedná se pouze o změnu anglické samohlásky /æ/ na českou samohlásku /e/.

Morfologicky jde o podstatné jméno. Přičemž na základě získaných příkladů není možné určit, zda se jedná o substantivum morfologicky adaptované, či nikoli, jelikož bylo použito pouze ve čtvrtém pádě. ČNK (KonText) ale nabízí příklady, ve kterých je daný výraz adaptovaný a užitý jako substantivum rodu mužského neživotného skloňovaného podle vzoru „hrad“.

Užití v kontextu: *budu rád, když mi napíšete váš feedback; budu rád za jakýkoli feedback*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *feedback* (0.14)

- Neomat: *feedback*
- Čeština 2.0: –

fitcheck [fitček] – fit check /fit tfek/

Slovo *fitcheck* pochází z angličtiny a je složeninou slov *fit* (označující outfit) a *check* (kontrola). V českém jazyce nemá žádný doslovný překlad. Nejčastěji se používá u příspěvků na sociálních sítích, kde lidé prezentují svůj momentální outfit. Influenceri před kamerou ukazují a „kontrolují“ se svými sledujícími co mají na sobě, čímž poskytují možnou inspiraci ve stylu oblékání nebo propagují určitou značku.

Grafická podoba slova se v češtině liší od své původní anglické pouze tím, že je slovo psané dohromady, nikoli zvlášť a jeho česká výslovnost zůstává stejná jako výslovnost anglická.

Morfologicky jde o podstatné jméno. Jelikož bylo ale dané slovo v získaných příkladech užito pouze v prvním pádě, není možné určit, zda se jedná o substantivum morfologicky adaptované, či nikoli.

Užití v kontextu: *můj dnešní fitcheck; tady je náš fitcheck*

Slovo *fitcheck* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

fluffy [flafi] – fluffy /'flʌf.i/

Fluffy pochází z angličtiny, kde znamená „nadýchaný“, „hebký“ nebo „měkký“. V češtině je tento výraz používaný ve stejném významu. Nejčastěji se užívá v kontextu popisování textilních výrobků, zvířat nebo jídla.

Grafická podoba slova zůstává stejná jako v anglickém jazyce a stejně tak jeho česká výslovnost se od té původní nijak neodlišuje.

Morfologicky se slovo nepřizpůsobuje českému skloňovacímu systému, jedná se tedy o nesklonné přídavné jméno.

Užití v kontextu: *vždycky jsou tak fluffy; tahle fluffy mikina; ano, i ta plyšová fluffy křesla*

Slovo *fluffy* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

fullbody, full body [fulbadi] – full body /fɒl bɒd.i/

Slovo *fullbody* pochází z angličtiny a znamená „celkový“, „celotělový“, „zahrnující celé tělo“. V češtině je tento výraz používán ve stejném významu především ve fitness komunitě a v kontextu tréninků.

Grafická podoba slova se v češtině příliš neliší od své původní anglické. Jediným rozdílem je možnost psaní daného slova jak dohromady, tak zvlášť. Stejně tak jeho česká výslovnost je stejná jako původní výslovnost anglická.

Morfologicky se českému systému nepřizpůsobuje. Je tedy užívané jako nesklonné přídavné jméno.

Užití v kontextu: *fullbody workout; fullbody trénink*

Slovo *fullbody* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

fun [fan] – fun /fʌn/

Slovo *fun* pochází z angličtiny a znamená „zábava“ nebo „zábavný“. V češtině je tento výraz používán ve stejném významu.

Ortograficky se dané slovo v českém jazyce užívá ve své původní anglické podobě. Stejně tak je tomu v případě jeho české výslovnosti, která se od výslovnosti anglické neliší.

Slovo *fun* v češtině často kolísá mezi dvěma slovními druhy. Může se jednat buďto o podstatné jméno, nebo o přídavné jméno. K jakému z těchto dvou slovních druhů slovo patří je možné poznat pouze na základě kontextu. Dané slovo se chová jako podstatné jméno, pokud funguje jako podmět, předmět nebo přívlastek ve větě a lze ho nahradit jiným substantivem. Jako přídavné jméno se chová, pokud popisuje nějaké podstatné jméno a může být nahrazeno jiným adjektivem. V obou případech jde o slovo nesklonné, tedy nepřizpůsobené českému gramatickému systému.

Užití v kontextu: *když u toho máme i fun* (substantivum); *fun akce* (adjektivum)

Často je také užívané jako přídavné jméno v idiomatickém výrazu **fun fact**, který označuje zajímavý/zábavný fakt. Např.: *fun fact: aplikace má přes 150 miliónů stažení*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *fun* (0.94)
- Neomat: *fun*

G

getaway [getevej] – getaway /'get.ə.wei/

Slovo *getaway* pochází z anglického jazyka, kde znamená „útek“ nebo „krátký výlet“. V češtině je tento výraz používán v podobném smyslu, zejména k popisu krátkých, často víkendových pobytů, které slouží k odpočinku a úniku z každodenní rutiny.

Pravopis slova zůstává ve své původní podobě, zatímco česká výslovnost je přizpůsobena českým fonetickým pravidlům. Jedná se o změnu anglické samohlásky /ə/ („schwa“) na českou /e/. Následně se adaptovala výslovnost < w > z anglického fonému /w/ (znělá labiovelární aproximanta) na české /v/ (znělá labiodentální frikativa).

Z morfologického hlediska se dané slovo v češtině nejčastěji užívá ve své základní podobě a je možné ho použít dvěma způsoby. Buďto jako nesklonné podstatné jméno, nebo jako nesklonné přídavné jméno.

Užití v kontextu:

- Nesklonné podstatné jméno: *víkend v Peci měl fakt všechno, co takový getaway potřebuje; budou vždy tou nejlepší kombinací pro getaway; malý italský getaway*
- Nesklonné přídavné jméno: *getaway výlet, getaway cesta*

Slovo *getaway* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

glow up [glouap] – glow up /gləʊ ʌp/

Slovo *glow up* pochází z angličtiny a znamená jakoukoli změnu k lepšímu. Ve stejném významu se dané slovo používá i v českém jazyce. Tento výraz se stal populárním zejména na sociálních sítích, kde se používá k popisu pozitivních změn, ať už fyzických, nebo osobnostních.

Grafická podoba slova zůstává nezměněna a jeho česká výslovnost se přibližuje původní anglické s jistým přizpůsobením českému fonetickému systému. V tomto případě se anglický diftong /əʊ/ adaptoval na český /ou/, tedy /ə/ se změnilo na /o/.

Morfologicky se jedná o podstatné jméno. Jelikož ale bylo dané slovo v získaných příkladech užito pouze v prvním a čtvrtém pádě, není možné určit, zda jde o substantivum morfologicky plně adaptované, či nikoli.

Užití v kontextu: *kdo si taky udělá malý glow up své lednice; byl to absolutní glow up*

Slovo *glow up* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

gym [džim] – gym /dʒɪm/

Slovo *gym* pochází z anglického *gym*, což je zkratka pro *gymnasium*. V češtině je synonymem ke slovům *fitko* či *posilovna*. Označuje tedy místo určené ke cvičení.

Grafická podoba slova je do češtiny přejata beze změny, stejně tak je to i v případě jeho české výslovnosti.

Morfologicky se slovo přizpůsobuje českému gramatickému systému. Jedná se o podstatné jméno rodu mužského neživotného, které se skloňuje podle vzoru „hrad“.

Užití v kontextu: *gym je highlight tvého dne; mordují se někde v gymu; doma vyčarujete boží jídla a v gymu boží svaly; v taškách do gymu; kdybych před lety neobjevil gym; ať máme na čem makat v tom gymu*

Mnohdy se s tímto základovým slovem tvoří další možné složeniny. Například se může jednat o slovo **gymfail**, což označuje chybu, která se stala v posilovně (*rozebírám vážný chyby u gymfailů*) nebo například **gymrats**, což označuje ty, kteří tráví příliš svého času cvičením (*co se to všechno v mém životě obyčejného gymrata děje*).

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *gym*
- Čeština 2.0: –

H

hate, hejt [hejt] – hate /heit/

Slovo *hate* pochází z angličtiny, kde znamená „nenávisť“ nebo „nechut“ . Ve stejném významu bylo přejato do českého jazyka. Tento výraz se stal běžně užívaným zejména na sociálních sítích, kde označuje negativní a urážlivé komentáře nebo zprávy.

V češtině se tento výraz graficky používá ve dvou variantách. Může být použito jak v původní anglické podobě (*hate*), tak také v adaptované podobě (*hejt*). Česká výslovnost daného slova není nikterak odlišná od výslovnosti anglické.

Morfologicky je možné uvedené slovo užívat jak ve tvaru podstatného jména, tak ve tvaru přídavného jména. V případě substantivní podoby se jedná o rod mužský neživotný a dané slovo se skloňuje podle vzoru „hrad“. Naopak v adjektivní podobě jde o slovo nesklonné.

Užití v kontextu:

- Podstatné jméno: *to nemá být hate na ty, co podobný obsah tvoří; vypořádávání se s online hejtem mi dalo hodně*
- Přídavné jméno: *reaguju na hate komentáře; neustále mi chodily hate zprávy*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *hejt*
- Čeština 2.0: *hejt*

haul [hól] – haul /hɔ:l/

Slovo *haul* pochází z angličtiny a znamená „úlovek“. V českém jazyce je užívané na sociálních sítích, kde označuje video nebo příspěvek, ve kterém influenceri ukazují své nedávné nákupy nebo získané předměty svým sledujícím. Častokrát tato videa slouží k jisté propagaci daných předmětů.

Z hlediska ortografické adaptace je pravopis slova nezměněn a zůstává tedy ve své původní podobě. Tak je tomu i v případě jeho české výslovnosti, která zůstává stejná jako výslovnost anglická.

Morfologicky se uvedené slovo přizpůsobuje českému jazykovému systému. Jedná se o podstatné jméno rodu mužského neživotného skloňovaného podle vzoru „hrad“.

Užití v kontextu: *stěhovací vlog, který vyšel ráno a kde najdete i haul; máte to i s malým haulem*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *haul*
- Čeština 2.0: –

highwaisted, high waisted [hájvejstit] – high-waisted /haɪ wɛɪs.tɪd/

Slovo *high-waisted* pochází z anglického jazyka a označuje oblečení s vysokým pasem. Ve stejném významu se používá také v českém jazyce.

Ortograficky je slovo užíváno jak v podobě psané dohromady, tak s přidaným spojovníkem. Česká výslovnost daného výrazu je takřka stejná s výslovností anglickou. Zde se jedná o změnu výslovnosti grafému < w > z anglického /w/ (znělá labiovelární aproximanta) na české /v/ (znělá labiodentální frikativa). Dále o posun ve znělosti alveolárních ploziv ze znělého /d/ na neznělé /t/.

Z morfologického hlediska jde o přídavné jméno, které se nepřizpůsobuje českému jazykovému systému, zůstává tedy nesklonné.

Užití v kontextu: *budu do konce života nosit jen high waisted kalhoty; mám radši highwaisted*

Slovo *highwaisted* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

highlight [hajlajt] – highlight /' haɪ.laɪt/

Slovo *highlight* pochází z angličtiny a znamená „vrchol“, „zlatý hřeb“, „nejzajímavější část“ nebo „zvýraznění“. Tento výraz je v českém jazyce často používán influencery na sociálních sítích k označení významných momentů, událostí nebo zvýrazněných částí obsahu. Slovem *highlight* je také označen například výběr fotek na Instagramu nacházející se v horní části uživatelského profilu.

Grafická podoba slova zůstává neadaptovaná, tedy stejná jako v anglickém jazyce a stejně tak je tomu i v případě jeho české výslovnosti.

Z hlediska morfologické adaptace se jedná o podstatné jméno rodu mužského neživotného, které se skloňuje podle vzoru „hrad“. Množné číslo je možné tvořit dvěma způsoby. Buďto pomocí anglické plurálové koncovky -s (*highlights*), nebo přidáním české plurálové koncovky -y (*highlighty*).

Užití v kontextu: *najdete nalinkované ve stories a v highlightu skincare; upravené highlighty; gym je highlight tvého dne; opuštěná pláž se západem Slunce byla totálním highlightem celé dovolené; nakonec jsme se shodli na těchto přirozenějších highlights a tónování; návod k použití kódu pak ve stories highlights*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *highlight*
- Čeština 2.0: –

CH

challenge [čelendž] – challenge /'tʃæl.ɪndʒ/

Slovo *challenge* pochází z anglického jazyka a znamená „výzva“, „těžký úkol“. Význam daného slova je přenesen do češtiny a používá se ve stejném smyslu.

Grafická podoba slova zůstává po přenesení do českého jazyka nezměněná. Česká výslovnost daného slova zůstává podobná výslovnosti anglické, pouze s přizpůsobením české fonetice. Jedná se o změnu anglických samohlásek /æ/, /ɪ/ na českou samohlásku /e/.

Z hlediska morfologické adaptace je dané slovo přizpůsobováno českému jazykovému systému. Jde tedy o podstatné jméno rodu ženského, které se skloňuje podle vzoru „píseň“.

Užití v kontextu: *v téhle challengi byla lepší; rozhodla jsem se dát si na nový rok takovou menší challenge; a od 21 denní challenge to změním; napadlo mě si tu udělat rovnou takovou malou challenge*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *challenge* (2.36)
- Neomat: *challenge*
- Čeština 2.0: –

chill [čil] – chill /tʃɪl/

Slovo *chill* pochází z angličtiny a znamená „odpočinek“, „klid“ nebo „relax“. Ve stejném významu je dané slovo přejímané do jazyka českého.

Chill se v češtině užívá ve své původní grafické podobě a stejně tak i jeho česká výslovnost není odlišná od výslovnosti anglické.

Morfologicky se jedná o podstatné jméno. Jelikož ale bylo dané slovo v získaných příkladech užito pouze v prvním a čtvrtém pádě, není možné určit, zda jde o substantivum morfologicky adaptované, či nikoli.

Užití v kontextu: *nebo máte už jen chill; chill na sluníčku byl potřeba*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *chill*
- Čeština 2.0: –

chillovat [čilovat] – chill /tʃɪl/

Slovo *chillovat* může pocházet buďto z předem přejatého substantiva *chill*, nebo z anglického slovesa *to chill*, které znamená “odpočívat” nebo “relaxovat”. V českém jazyce se dané slovo užívá ve stejném významu, označuje aktivity spojené s odpočinkem a relaxací.

Stejně jako u substantiva *chill* není česká výslovnost nikterak odlišná od původní výslovnosti anglické.

Morfologicky se jedná o nedokonavé sloveso patřící k třetí slovesné třídě a ke vzoru „kupuje“. Dané sloveso je přizpůsobeno českému konjugačnímu systému pomocí kmenotvorné přípony -ovat, přičemž zachovává základní anglický kořen.

Užití v kontextu: *už bych si jen chilloval*

- ČNK: –
- Neomat: *chillovat*
- Čeština 2.0: –

I

insecurity [insekjurití] – insecurity /,ɪn.sɪ'kjʊə.rə.ti/

Slovo *insecurity* pochází z angličtiny a znamená „nejistota“ nebo „pochyby o sobě samém“. Tento výraz se ve stejném významu užívá i v českém jazyce.

Grafická podoba slova zůstává po přejetí do češtiny ve svém původním tvaru. Jeho výslovnost je přizpůsobena českým fonetickým pravidlům, přičemž si zachovává určitou blízkost k originální výslovnosti anglické. Jedná se o posun přízvuku z třetí slabiky na slabiku první. Dále se změnila anglická samohláska /ɪ/ na českou samohlásku /e/ a poslední změnou je výslovnost slabiky <cu >, kdy se z anglické výslovnosti /kjʊə/ vypustilo /ə/.

Morfologicky se jedná se o substantivum nesklonné, nepřizpůsobuje se tedy českému jazykovému systému. Množné číslo se u tohoto podstatného jména tvoří stejným způsobem jako v anglickém jazyce, a to přidáním plurálové koncovky *-es* a změkčením /y/ na /i/ (*insecurities*).

Užití v kontextu: *pojd'me si něco říct o insecurities; vlasy, několik let moje insecurity*

Slovo *insecurity* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

L

lifestyle [lajfstajl] – lifestyle /'laɪf.staɪl/

Slovo *lifestyle* pochází z angličtiny a znamená v přesném překladu „životní styl“. Tento výraz se stal populárním i v českém jazyce, kde se používá k popisu specifického způsobu života, včetně zájmů, návyků a hodnot.

Do češtiny je přejato ve své původní podobě bez výrazných změn. Stejně tak je tomu i v případě jeho české výslovnosti.

Morfologicky je dané slovo přizpůsobované českému jazykovému systému. Užívá se jako podstatné jméno rodu mužského neživotného, které se skloňuje podle vzoru „hrad“.

Užití v kontextu: *když si najdete ten správný lifestyle, půjde to samo; o ekologii, edukaci, financích, lifestyle a dalším; je to lifestyle, který tě musí bavit*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *lifestyle*
- Čeština 2.0: –

M

merch [merč] – merch /mɜːtʃ/

Slovo *merch* je zkratka pocházející z anglického slova *merchandise* a překládá se do češtiny jako „reklamní předmět“, „zboží“ nebo „produkt“. V češtině se tento výraz používá k označení propagačního zboží nesoucího určité prvky spojené s konkrétní veřejnou osobou či značkou.

Do češtiny je převzato ve své původní grafické podobě. Jeho výslovnost je přizpůsobena českému fonetickému systému, ale zachovává si blízkost k výslovnosti anglické. Jedná se o změnu, při které se z dlouhé samohlásky /ɜ:/ stalo české /e/ + /r/ (samohláska + alveolární vibranta).

Z morfologického hlediska jde o podstatné jméno rodu mužského neživotného, které se skloňuje podle vzoru „stroj“.

Užití v kontextu: *merch už je online k dostání; jak si to valím v novém merchi; nová kolekce mého merche je venku*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *merch*
- Čeština 2.0: *merch, merčík*

mindset [majntset] – mindset /'maɪnd.set/

Slovo *mindset* pochází z angličtiny a znamená „nastavení mysli“ nebo „způsob myšlení“. Tento význam slova je přenesen do češtiny a používá se ve stejném smyslu.

Do českého jazyka bylo přejato ve své původní podobě a stejně tak i jeho výslovnost je blízká výslovnosti anglické s určitým přizpůsobením české fonetice. Jedná se o změnu v alveolárních plozivách, kdy se ze znělého /d/ stalo neznělé /t/.

Morfologicky se uvedené slovo přizpůsobuje českému gramatickému systému. Jde o podstatné jméno rodu mužského neživotného, které se skloňuje podle vzoru „hrad“.

Užití v kontextu: *člověk s jiným mindestem; tento mindset je důležitý; je to o mindsetu a o tom, co člověk chce*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *mindset*
- Čeština 2.0: –

mood [mút] – mood /mu:d/

Slovo *mood* pochází z angličtiny a překládá se jako „nálada“ nebo „pocit“. Význam je spolu se slovem přejat do češtiny a užívá se stejným způsobem jako v jazyce původním.

Pravopis slova zůstává nezměněn, zatímco výslovnost, která se příliš neodlišuje od výslovnosti původní, se přizpůsobuje českým pravidlům. Jedná se o změnu ze znělé alveolární plozivy /d/ na neznělou /t/.

Morfologicky jde o podstatné jméno. V získaných příkladech je dané slovo užívané pouze v prvním pádě, tedy ve své původní podobě. Nelze proto posoudit, zda se jedná o substantivum morfologicky adaptované, či nikoli.

Užití v kontextu: *pondělní mood; konečně moje fav letní outfity a mood*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *mood*
- Čeština 2.0: –

O

overall [ouvról] – overall /,əʊ.və'ri:l/

Overall pochází z angličtiny a znamená „celkově“, „všeobecně“. Se stejným významem je přejímáno i do jazyka českého.

Pravopis přejatého slova zůstává nezměněn, zatímco jeho výslovnost je přizpůsobena českým fonetickým pravidlům. Jedná se o dvě výslovnostní změny, z nichž první spočívá v nahrazení anglického diftongu /əʊ/ českým /ou/ a v případě druhé jde o vynechání anglické samohlásky /ə/.

Dané slovo není morfologicky přizpůsobené, což znamená, že je užíváno v nesklonném tvaru. Z hlediska slovních druhů se jedná se o příslovce, které označuje celkové hodnocení nebo shrnutí.

Užití v kontextu: *a tak to hodnotím jako overall skvělej crossfitovej měsíc; hlavně protože moc nespím overall*

Slovo *overall* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

P

Photo dump, photodump [fotodamp] – photo dump /'fəʊ.təʊ dʌmp/

Slovo *photo dump* pochází z angličtiny a znamená „nahromadění fotografií“. Tento výraz se ve stejném významu přenesl i do českého jazyka. Nejčastěji je užíván na sociálních sítích, kde označuje příspěvky s větším množstvím fotografií, často bez konkrétního tématu, zachycujících různé momenty.

Dané slovo je přejato ve své původní podobě, ale může se vyskytovat také v podobě jednoho slova dohromady. Česká výslovnost se podobá výslovnosti anglické, ale je přizpůsobena českým fonetickým pravidlům. Jedná se o nahrazení anglického diftongu /əʊ/ na českou samohlásku /o/.

V češtině se *photo dump* používá jako podstatné jméno rodu mužského neživotného, skloňovaného podle vzoru „hrad“. Tvorba množného čísla není ustálená a je možná dvěma způsoby. Plurálový tvar může být tvořený českou koncovkou -y (*photodumpy*), ale zároveň také stejným způsobem jako v angličtině, tedy koncovkou -s (*photodumps*).

Užití v kontextu: *mini víkendový photo dump; a malý photo dump; a tyhle photodumps mám v poslední době na sítích fakt ráda, červencové photodumpy*

Slovo *photo dump* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

Playlist [plejlist] – playlist /'plei.lɪst/

Playlist pochází z anglického jazyka a je do češtiny překládaný jako „seznam skladeb“.

Pravopis slova zůstává nezměněn a stejně tak i jeho česká výslovnost.

V češtině je dané slovo používáno jako podstatné jméno rodu mužského neživotného, které je skloňované podle vzoru „hrad“. Množné číslo se tvoří stejným způsobem jako v českém jazyce, tedy přidáním koncovky -y (*playlisty*).

Užití v kontextu: *ve výběrech mám odkaz na playlist; žiju na playlistech, které si neustále vytvářím*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *playlist* (0.63)
- Neomat: *playlist*

- Čeština 2.0: –

progress, progres [progres] – progress /'prəʊ.gres/

Slovo *progress* pochází z anglického jazyka a znamená „pokrok“ nebo „vývoj“. Tento výraz se v češtině používá ve stejném přeneseném významu, nejčastěji v kontextu fitness, kariéry nebo osobního rozvoje.

Slovo je přejato ve své původní anglické podobě, ale je možné ho užívat také v počeštěné podobě se zjednodušením zdvojeného grafému < s >. Česká výslovnost není příliš odlišná od výslovnosti anglické, je pouze upravena a přizpůsobena českým fonetickým pravidlům. Jedná se o změnu z anglického diftongu /əʊ/ na českou samohlásku /o/.

Dané slovo je morfologicky přizpůsobené českému jazykovému systému. Užívá se v podobě podstatného jména rodu mužského neživotného a je skloňované podle vzoru “hrad”.

Užití v kontextu: *objevila jsem svůj obrovský progress; pokud chceš pomoci s progressem; když si lidé fotí svou formu, progres nebo výsledek své tvrdé dřiny; progress tam je vidět velkej; tak sem hodím rekapitulaci postupného progresu*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *progres* (1.42)
- Neomat: –
- Čeština 2.0: –

R

random [random] – random /'ræn.dəm/

Slovo *random* pochází z angličtiny a znamená „náhodný“ nebo „nahodilý“. Tento výraz je i v českém jazyce užívaný ve stejném významu. Slouží k popisu věcí nebo událostí, které nejsou plánované.

V češtině se vyslovuje jako [random]. Tato výslovnost je přizpůsobena českému fonetickému systému, ale zachovává blízkost k původní anglické. Jedná se o změnu anglické samohlásky /æ/ na českou /a/. Dále o změnu anglické samohlásky /ə/ na českou /o/.

Jde se o slovo přejaté v nezměněné podobě. I když je slovo *random* v angličtině primárně užívané jako přídavné jméno znamenající náhodný, v některých případech se může jednat o příslovce vyjadřující způsob, jakým bylo něco provedeno, tedy náhodně.

Užití v kontextu:

- Nesklonné přídavné jméno: *random obchod v Paříži; fotím plno random fotek*
- Příslovce: *zjistila jsem to úplně random*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *random* (0.12)
- Neomat: *random*
- Čeština 2.0: *random*

raw [ró] – raw /rɔ:/

Raw pochází z angličtiny a užívá se ve dvou významech. První z nich je spojený s jídlem a znamená „syrový“. Druhý možný význam se užívá ve spojitosti s realitou, životem a znamená „nefalšovaný“, „opravdový“. Stejným způsobem je dané slovo používáné také v českém jazyce.

Dané slovo bylo graficky přejato v původní nezměněné podobě a jeho česká výslovnost je totožná s výslovností anglickou.

V češtině se slovo *raw* užívá jako nesklonné přídavné jméno, tedy nepřizpůsobené českému jazykovému systému.

Užití v kontextu: *tohle je tak moc raw; taková raw realita*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *raw*
- Čeština 2.0: –

ready [redi] – ready /'red.i/

Slovo *ready* pochází z angličtiny a znamená „připravený“ nebo „hotový“. Tento výraz se k vyjádření připravenosti na určitou činnost nebo stav používá i v jazyce českém.

Ready bylo do českého jazyka přejato v původním tvaru bez jakýchkoli změn. Stejně tak je i česká výslovnost daného výrazu totožná s výslovností anglickou.

Z morfologického hlediska se jedná o přídavné jméno v nesklonné podobě.

Užití v kontextu: *jste ready to vyzkoušet; outfit na jógu je ready; abych byla ready na 2023*

Slovo *ready* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

real [rɪl] – real /rɪəl/

Slovo *real* pochází z angličtiny a znamená „skutečný“, „opravdový“ nebo „reálný“. Tento výraz se stal populárním také v českém jazyce a užívá se ve stejném významu jako v jazyce anglickém, tedy k vyjádření autenticity nebo skutečnosti obsahu.

Dané slovo bylo přejato v původní grafické podobě a stejně tak i jeho česká výslovnost se příliš neliší od původní anglické. Je pouze přizpůsobena českým fonetickým pravidlům. Jedná se o jedinou změnu, kterou je nahrazení anglického diftongu /ɪə/ českou dlouhou samohláskou /i/.

Z hlediska morfologické adaptace jde o přídavné jméno nesklonné, tedy nezačleněné do českého jazykového systému.

Užití v kontextu: *kteřá fotka je edit a která je real; má to takové real a uklidňující vibes; je to fakt real*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *real* (4.48)
- Neomat: –
- Čeština 2.0: –

recap [rɪkeɪp] – recap /'ri:.kæp/

Slovo *recap* pochází z angličtiny a znamená „rekapitulace“ nebo „shrnutí“. Tento výraz se ve stejném významu přenesl i do jazyka českého. Nejčastěji se využívá k rekapitulaci událostí, zážitků nebo shrnutí důležitých momentů.

Dané slovo bylo přejato v původním grafickém tvaru beze změn a jeho česká výslovnost je blízká výslovnosti anglické. Je pouze přizpůsobena českým fonetickým pravidlům změnou anglické samohlásky /æ/ na českou /e/.

Morfologicky jde o podstatné jméno rodu mužského neživotného, které je skloňované podle vzoru „hrad“.

Užití v kontextu: *pak si vždy udělám takový recap a ten mě umlčí; každý rok mám v tomto recapu potřebu vám dávat reminders*

Slovo *recap* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

reels [rɪls] – reels /rɪəlz/

Slovo *reel* pochází z angličtiny, kde původní význam označuje „filmový kotouč“ nebo „část filmu na kotouči“. Dnes se v kontextu sociální sítě Instagram užívá v množném tvaru *reels*, kdy označuje krátká publikovaná videa. Tento výraz se stal v tomto významu populárním i v českém jazyce, zejména mezi influencery.

Dané slovo bylo přejato ve své původní podobě, což znamená, že jeho pravopis zůstává nezměněn. Stejně tak jeho česká výslovnost se příliš neliší od výslovnosti anglické, je pouze přizpůsobena českým fonetickým pravidlům. Jde o dvě výslovnostní změny. První z nich je nahrazení anglického diftongu /ɪə/ českou dlouhou samohláskou /í/. Druhou je přeměna znělé alveolární frikativy /z/ na neznělou /s/.

Slovo je stejně jako v anglickém jazyce i v jazyce českém užívané ve funkci pomnožného podstatného jména (v angličtině *plural only nouns*). To znamená, že s tímto významem existuje pouze ve tvaru množného čísla, i když označuje jen jednu věc, v tomto případě pouze jedno video.

V českém jazyce se může objevovat také jeho adaptovaná varianta s formálně deminutivní příponou *-ko* (*reelsko*). V tomto případě jde o morfologicky a slovtvorně adaptované podstatné jméno přiřazované k rodu střednímu a skloňované podle vzoru „město“.

V plurálové podobě může být užívané buďto stejně jako v anglickém jazyce (*reels*), a nebo může být tvořeno přidáním české přípony *-ka* k anglickému základu (*reelska*).

Užití v kontextu: *tímto reelskem hromadně odpovídám; poselství tohoto reels má jediné; můžete soutěžit pod tímto reels; miluju tyhle reels; i další díl tohoto reelska*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *reels*
- Čeština 2.0: –

reminder [rimajndr] – reminder /ri'maɪn.də/

Slovo *reminder* pochází z angličtiny a znamená „připomínka“ nebo „upomínka“. Tento význam je přenesen do češtiny a používá se ve stejném smyslu, tedy k připomenutí událostí, úkolů nebo nových příspěvků.

Dané slovo bylo přijato ve svém původním tvaru beze změn a jeho česká výslovnost není příliš odlišná od původní anglické, je pouze přizpůsobena českým fonetickým pravidlům. Jde o posun přízvuku z druhé slabiky na první a změnu anglické samohlásky /ə/ („schwa“) na českou souhlásku /r/ (alveolární vibranta).

Z morfologického hlediska se užívá jako podstatné jméno rodu mužského neživotného. Skloňuje se tedy podle vzoru „hrad“.

V případě množného čísla může mít daný výraz dvě možné podoby. První podoba je tvořena pomocí anglické plurálové koncovky -s (*reminders*), zatímco k tvorbě druhé je využívána česká koncovka -y (*remindery*).

Užití v kontextu: *mám potřebu dávat vám pár reminders; menší reminder pro vás; reminder, že konečně vyšel na youtube vlog, krásnej den z pouště s menším reminderem; dnes bych pro tebe měla pár reminderů*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *reminder*
- Čeština 2.0: –

rest [rest] – rest /rest/

Slovo *rest* pochází z angličtiny a znamená „klid“, „odpočinek“ nebo „přestávka“. Tento výraz se stal v češtině populárním zejména mezi fitness influencery a je užíván ve stejném významu. Slouží k popisu období odpočinku mezi cvičeními nebo odpočinkových dnů.

V češtině se dané slovo vyslovuje stejným způsobem jako v angličtině a bylo přijato bez jakýchkoli grafických změn.

Morfologicky je možné daný výraz užívat dvěma způsoby. Buďto ve funkci podstatného jména, nebo přídavného jména. V získaných příkladech je dané slovo užívané pouze v prvním a čtvrtém pádě, tedy ve své původní podobě. Nelze proto posoudit, zda se jedná o substantivum

morfológicky adaptované, či nikoli. V pŕípadě adjektiva je slovo užívané ve své původní, tedy nesklonné podobě a často se užívá v kombinaci se slovem *day/days* (*rest day* = odpočinkový den).

Užití v kontextu:

- Podstatné jméno: *v supersérii není rest; rest mezi sériemi dle potřeby, po každém dokončeném kole mám rest*
- Přídavné jméno: *můj aktivní rest day; dala jsem si povčerejším rest day 10 km běh; splňujem ty rest days*

Slovo *rest* v tomto významu nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

S

selfcare, self care [selfkér] – self care /,self keə/

Slovo *selfcare* pochází z angličtiny a znamená „péče o sebe“. Tento výraz se stal populárním také v českém jazyce, kde se používá ve stejném významu, tedy k popisu aktivit zaměřených na péči o své fyzické i duševní zdraví.

V češtině je možné slovo graficky užívat ve své původní podobě, tedy psané dohromady, nebo také psané odděleně. Jeho česká výslovnost zůstává podobná výslovnosti anglické, pouze je přizpůsobena pravidlům české fonetiky. Jde o jedinou změnu, kterou je nahrazení anglického diftongu /eə/ za českou dlouhou samohlásku /é/ a alveolární vibrantu /r/.

Morfologicky může být použito nejen jako nesklonné podstatné jméno, ale také jako nesklonné přídavné jméno.

Užití v kontextu:

- Nesklonné podstatné jméno: *moje tipy na self care; pro mě je to taková další forma self care;*
- Nesklonné přídavné jméno: *tak občas sdílíme náš selfcare čas; moje self care rutina*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *selfcare*
- Čeština 2.0: –

shot [šot] – shot /ʃɒt/

Slovo *shot* pochází z angličtiny a mimo jiné znamená „panák“. Tento výraz se v českém jazyce užívá ve stejném významu, tedy k popisu malých dávek nápojů – často ve spojitosti se zdravými šťávami nebo s alkoholem.

Termín byl do češtiny přejat ve své původní podobě a jeho česká výslovnost se neliší od jeho výslovnosti anglické.

Morfologicky se jedná o podstatné jméno rodu mužského neživotného skloňovaného podle vzoru „hrad“. Plurálová podoba tohoto slova se tvoří stejným způsobem jako v anglickém jazyce, tedy přidáním koncovky -s (*shots*).

Užití v kontextu: *pojd' si udělat tyhle zázvorové shoty s celerem a citronem; startuji každé ráno shotem; a teď si jdu dát 25 shotů vodky*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *shot* (0.26)
- Neomat: *shot*
- Čeština 2.0: –

signature [signičr] – signature /'sɪɡ.nə.tʃə/

Slovo *signature* pochází z angličtiny a znamená “podpis” nebo “charakteristický znak”. Tento výraz se do češtiny přejímá ve stejném významu. Slouží k popisu něčeho charakteristického nebo typického pro určitou osobu nebo styl.

Dané slovo je do češtiny přejaté ve své původní podobě a stejně tak jeho česká výslovnost zůstává výslovnosti anglické podobná. Je pouze přizpůsobena českým fonetickým pravidlům. Jedná se o změny výslovnosti u dvou anglických samohlásek /ə/, kdy jedno se změnilo na českou samohlásku /i/ a druhé na alveolární vibrantu /r/.

Z morfologického hlediska se jedná o neskloňné přídavné jméno.

Užití v kontextu: *na Brunův těstovinový signature salát; to je tvoje signature věc; nacvičit naši signature sestavu*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *signature*

- Čeština 2.0: –

skill [skil] – skill /skɪl/

Slovo *skill* pochází z angličtiny a znamená „schopnost“ nebo „dovednost“. Tento výraz se ve stejném významu přenesl také do českého jazyka.

Do češtiny bylo dané slovo přejato ve své původní grafické podobě bez jakýchkoli úprav a vyslovuje se stejným způsobem jako v anglickém jazyce.

Morfologicky se jedná o podstatné jméno rodu mužského neživotného, které se skloňuje podle vzoru „hrad“. Plurální podoba tohoto slova se tvoří stejným způsobem jako v anglickém jazyce, tedy přidáním koncovky -s (*skills*).

Užití v kontextu: *nebo makáš na svých běžeckých skills; je to o skillu; moje natáčecí skills nebudeme komentovat; je to skill, kterej bych neměnila; skills šly od posledních dob ve vlnách dolů;*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *skill*
- Čeština 2.0: –

skincare, skin care [skinkér] – skincare /'skɪn keə/

Slovo *skincare* pochází z angličtiny a znamená „péče o pleť“. Tento výraz je do češtiny přejatý se stejným významem. Používá se tedy k popisu produktů a postupů zaměřených na péči o pleť.

Graficky je možné slovo užívat jak v původní anglické podobě psané dohromady, tak v podobě psané odděleně a jeho česká výslovnost zůstává blízká anglickému originálu. Je pouze přizpůsobena pravidlům české fonetiky. A to jedinou změnou v podobě nahrazení anglického diftongu /eə/ za české [ér].

Z hlediska morfologické adaptace se jedná o podstatné jméno rodu ženského užívané v nesklonné podobě nebo o nesklonné přídavné jméno.

Užití v kontextu:

- Podstatné jméno: *skin care je neoddělitelnou součástí mé ranní i večerní rutiny; čím se líčím a jakou skin care používám; mám pár tipů na produkty, které jsem si ve skincare dost oblíbila*

- Přídavné jméno: *je to součástí v mojí každodenní skin care rutině*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *skincare, skin care*
- Čeština 2.0: –

skipnout [skipnout] – skip /skɪp/

Slovo *skipnout* pochází z podstatného jména *skip* znamenající „poskočení“, nebo z anglického slovesa *to skip*, které znamená „přeskočit“ nebo „vynechat“. Tento výraz se přejal se stejným významem i do češtiny, kde se užívá k popisu vynechání nějaké aktivity nebo události.

Česká výslovnost daného slova je stejná jako výslovnost anglická a morfologicky se jedná o dokonavé sloveso patřící do druhé slovesné třídy a ke vzoru „tiskne“. Dané verbum je českému jazykovému systému přizpůsobeno pomocí kmenotvorné přípony *-nout*, přičemž zachovává základní anglický kořen. Typickým valenčním doplněním tohoto verba je bezpředložkový předmět ve čtvrtém pádu, tedy *skipnout „koho co“*.

Užití v kontextu: *tenhle démon tě bude strašit každou noc, když skipneš fitko; to nemůžeš skipnout*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *skipnout*
- Čeština 2.0: –

sleepover [slípouvr] – sleepover /'sli:p.əʊ.və/

Slovo *sleepover* pochází z angličtiny a znamená „přespání“ nebo „přespávačka“. Ve stejném významu bylo přejato i do jazyka českého, kde se používá k popisu přespání u přátel spojených s různými aktivitami a zábavou.

Termín je přejat ve své původní grafické podobě a jeho česká výslovnost není příliš odlišná od té anglické. Je pouze upravena tak, aby odpovídala českým fonetickým pravidlům. Jedná se o změnu anglického diftongu /əʊ/ na český /ou/ a nahrazení anglické samohlásky /ə/ českou alveolární vibrantomou /r/.

Z morfologického hlediska jde o podstatné jméno rodu mužského neživotného skloňovaného podle vzoru „hrad“.

Užití v kontextu: *a hurá na sleepover; s novými informacemi z beauty světa a nejlepším sleepoverem*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *sleepover*
- Čeština 2.0: –

snack [snek] – snack /snæk/

Slovo *snack* pochází z angličtiny a znamená „svačina“ nebo „malé občerstvení“. Do českého jazyka bylo toto slovo přeneseno ve stejném významu, tedy k popisu malého občerstvení konzumovaného mezi hlavními jídly.

Termín je přejat ve své původní podobě a jeho česká výslovnost se podobá výslovnosti anglické. Je pouze přizpůsobena tak, aby odpovídala české fonetice. Jedná se o změnu anglické samohlásky /æ/ na českou /e/.

Z morfologického hlediska se dané slovo užívá ve funkci podstatného jména rodu mužského neživotného skloňovaného podle vzoru „hrad“. Plurálová podoba tohoto slova se tvoří pomocí české koncovky -y (*snacky*).

Užití v kontextu: *někdo cca 1,5 hodiny před nějaký malá snack; pak jsme si šli koupit snack; snack před závodem; bez snacku ne; i další zdravé snacky a doplňky stravy; jednoduchým to-go snackem*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *snack* (0.67)
- Neomat: *snack*
- Čeština 2.0: *snekýsek*

sneak peek [sník pík] – sneak peek /,sni:k 'pi:k/

Slovní spojení *sneak peek* pochází z angličtiny a znamená „krátký náhled“ nebo „ukázka něčeho nového“. Tento výraz byl do češtiny přejat ve stejném významu. Nejčastěji se užívá

mezi influencery, kde slouží k popisu krátkých ukázek nebo náhledu na nové produkty, projekty nebo obsah.

Graficky je termín přejat ve své původní podobě beze změn. Stejně tak je tomu i v případě jeho české výslovnosti, která si zachovává stejnou podobu jako výslovnost anglická.

Jelikož bylo dané slovní spojení ve všech získaných příkladech užito pouze v prvním a čtvrtém pádu, není zcela možné posoudit, zda se jedná o substantivum morfologicky adaptované, či nikoli.

Užití v kontextu: *na fotce číslo 6 máte sneak peek nové řady; a taky vám dám sneak peak části aplikace*

Slovní spojení *sneak peek* nebylo uvedenými online databázemi zaznamenáno.

story [stori] – story /'stɔ:.ri/

Slovo *story* pochází z angličtiny a znamená „příběh“ nebo „povídka“. V kontextu sociálních sítí se však výraz *story* (*stories*) používá k označení krátkých příspěvků, které uživatelé sdílejí se svými sledujícími a které jsou viditelné pouze po omezenou dobu 24 hodin. Ve stejném významu je dané slovo přejato i do českého jazyka.

Termín je přejat ve své původní podobě a stejně tak je to i v případě jeho české výslovnosti, která je stejná jako výslovnost anglická.

Morfologicky se může jednat buďto o nesklonné podstatné jméno rodu ženského/středního (*story*), nebo o podstatné jméno rodu ženského skloňovaného podle vzoru „žena“ (slovotvorně počestěná varianta slova – *storka*).

Množné číslo se tvoří stejným způsobem jako v anglickém jazyce, tedy přidáním plurálové koncovky *-es* a změkčením /y/ na /i/ (*stories*).

Užití v kontextu: *všichni psali na story, že mi to takhle sluší; recepty buď na stories nebo na profilu; vtipná storka; seznam hodím do stories*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *story* (5.3)
- Neomat: *story*
- Čeština 2.0: *storka*

support [saport] – support /sə'pɔ:t/

Slovo *support* pochází z angličtiny a znamená „podpora“. Tento výraz se přejal do českého jazyka ve stejném významu. Nejčastěji se užívá k vyjádření podpory od fanoušků, přátel nebo komunity.

Dané slovo je přejato ve své původní grafické podobě a jeho česká výslovnost je přizpůsobena českým fonetickým pravidlům. Jde o změnu anglické samohlásky /ə/ na českou /a/. Následným rozdílem je výslovnost grafému /r/, které se v tomto slově v anglickém jazyce nevyslovuje, ale v českém jazyce ano.

Morfologicky se jedná o podstatné jméno rodu mužského neživotného, které je skloňované podle vzoru „hrad“.

Užití v kontextu: *tvoje úspěchy, support ostatních a mnohem víc; děkuju za support; vážím si vašeho supportu*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *support* (1.93)
- Neomat: *support*
- Čeština 2.0: –

swipe [svajp] – swipe /swaɪp/

Slovo *swipe* pochází z anglického jazyka a znamená „přejet“. V kontextu sociálních sítí se používá k označení akce přejetí prstem po obrazovce, aby se zobrazil další obsah, často při prohlížení fotek nebo příběhů. V českém jazyce se tento výraz používá také v tomto významu.

Výraz byl přejatý ve své původní grafické podobě a jeho česká výslovnost se příliš neliší od výslovnosti anglické. Jedná se pouze o změnu výslovnosti < w > z anglického /w/ (znělá labiovelární aproximanta) na české /v/ (znělá labiodentální frikativa).

Z hlediska morfologické adaptace jde o podstatné jméno rodu mužského neživotného, které je skloňované podle vzoru „hrad“.

Užití v kontextu: *swipe na poslední fotku; swipe na poslední video*

Existují také případy, ve kterých uvedené slovo *swipe* neoznačuje pohyb prstem po obrazovce, ale konkrétní příspěvek s více fotkami, kterými se dá listovat. Tímto způsobem je slovo použito

například v těchto příkladech: *do swipu přidávám pár svých crossfitových pictures a ve swipu najdete moje vlasy loni na jaře.*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *swipe*
- Čeština 2.0: –

Swipovat [svajpovat] - swipe /swaip/

Slovo *swipovat* může pocházet buďto odvozením z přejatého substantiva *swipe*, nebo přímo z anglického slovesa *to swipe*, které znamená „přejet“. V kontextu sociálních sítí tento výraz označuje akci, při které se po přejetí prstem po obrazovce zobrazí další obsah.

Česká výslovnost daného slova se příliš neliší od původní výslovnosti anglické. Stejně jako u slova *swipe* se jedná pouze o změnu výslovnosti < w > z anglického /w/ (znělá labiovelární aproximanta) na české /v/ (znělá labiodentální frikativa).

Morfologicky jde o nedokonavé sloveso patřící do třetí slovesné třídy a ke vzoru „kupuje“. Dané sloveso je přizpůsobeno pomocí kmenotvorné přípony -ovat, přičemž zachovává základní anglický kořen.

Užití v kontextu: *pro další info swipuj doprava; swipujte dál*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *swipovat*
- Čeština 2.0: *swipovat*

T

trip [trip] – trip /trip/

Slovo *trip* pochází z angličtiny, kde znamená „výlet“. Tento výraz se přenesl také do českého jazyka, kde se užívá ve stejném významu, tedy k popisu krátkých cestovatelských zážitků a dobrodružství.

Graficky bylo slovo přejato ve své původní podobě a stejně tak jeho česká výslovnost je stejná s výslovností anglickou.

Z morfologického hlediska se jedná o podstatné jméno rodu mužského neživotného, které se skloňuje podle vzoru „hrad“.

Užití v kontextu: *jihoafrický trip; trip Norsko 2023; druhá várka fotek z tripu; tenhle trip není o contentu*

Častokrát je dané substantivum užívané v kombinaci s dalšími slovy. Může jít například o **solo trip** (*můj solo trip do Kanady*), **day trip** (*náš day trip do Vídně*) nebo třeba **road trip** (*těším se na letní road trip*).

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *trip* (1.47)
- Neomat: *trip*
- Čeština 2.0: –

V

vibe [vajb] – vibe /vaib/

Slovo *vibe* pochází z angličtiny a znamená „atmosféra“, „nálada“ nebo „pocit“. Daný výraz byl do českého jazyka přejatý ve stejném významu. Užívá se tedy k popisu celkové atmosféry nebo pocitu, který nějaká situace, místo nebo osoba vyzařuje.

Graficky je výraz přejatý ve své původní podobě a stejně tak jeho česká výslovnost je shodná s výslovností anglickou.

Dané slovo bylo ve všech získaných příkladech užito v prvním nebo čtvrtém pádě. Ze syntaktické stavby lze poznat, že se jedná o podstatné jméno rodu mužského neživotného, v nepřímých pádech se ale nevyskytuje.

Tvorba množného čísla probíhá stejným způsobem jako v anglickém jazyce, tedy přidáním plurálové koncovky -s (vibes).

Užití v kontextu: *takovej vibe ze kterýho máš hodně modřin; mi to dává 90's vibes; jednoduše má takovej real a uklidňující vibe; NY vibes*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *vibe*

W

well-being, wellbeing [velbĭjink] – well-being /,wel'bi:.ŋ/

Slovo *well-being* pochází z angličtiny a znamená „pohoda“ nebo „dobrý stav“. V češtině se užívá ve stejném významu, tedy k popisu celkového fyzického či mentálního zdraví a pohody.

Graficky je slovo přejato ve své původní podobě, tedy psané se spojovníkem. Může se ale objevovat také ve variantě psané dohromady.

Česká výslovnost slova není příliš odlišná od výslovnosti anglické. Je pouze přizpůsobena českému fonetickému systému. Jedná se o změnu výslovnosti grafému < w > z anglického /w/ (znělá labiovelární aproximanta) na české /v/ (znělá labiodentální frikativa) a následně také o změnu znělé velární nazály /ŋ/, která se do češtiny přejala ve formě [nk].

Z hlediska morfologické adaptace jde o podstatné jméno rodu mužského neživotného skloňovaného podle vzoru „hrad“.

Užití v kontextu: *co všechno do wellbeingu patří; jak moc je pro náš well-being důležitý; velkou součástí mého well-beingu je pro mě určitě ranní selfcare*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *well-being, wellbeing*
- Čeština 2.0: –

wishlist, wish-list [višlist] – wish list /'wiʃ ,lɪst/

Slovo *wishlist* pochází z angličtiny a znamená „seznam přání“. V českém jazyce se dané slovo užívá ve stejném významu, tedy k uvedení seznamu věcí, které si někdo přeje.

Ortograficky je slovo užívané jak v původní podobě psané dohromady, tak v podobě s přidaným spojovníkem.

Česká výslovnost daného slova si zachovává určitou blízkost k výslovnosti anglické, je pouze přizpůsobena českým fonetickým pravidlům. Jedná se o změnu výslovnosti grafému < w > z anglického /w/ (znělá labiovelární aproximanta) na české /v/ (znělá labiodentální frikativa).

Z hlediska morfologické adaptace jde o podstatné jméno rodu mužského neživotného, které se skloňuje podle vzoru „hrad“.

Užití v kontextu: *a nebo je mám na wish-listu; třpytivý set píšu na dospělácký wish-list; co na svůj wishlist taky přihodit*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: –
- Neomat: *wishlist, wish list*
- Čeština 2.0: –

workout [vorkaut] – workout /'wɜ:.kaʊt/

Slovo *workout* pochází z angličtiny a znamená „cvičení“ nebo „trénink“. Tento výraz je v českém jazyce užívaný ve stejném významu, slouží tedy k popisu různých fitness aktivit a cvičebních programů.

Graficky je daný výraz přejatý ve své původní podobě a stejně tak jeho česká výslovnost není příliš odlišná od výslovnosti anglické. Jedná se o změnu výslovnosti grafému < w > z anglického /w/ (znělá labiovelární aproximanta) na české /v/ (znělá labiodentální frikativa). Další změnou je výslovnost grafému /r/, který v případě anglického jazyka zůstává nevyslovený, ale v jazyce českém se vysloví jako alveolární vibranta.

Z morfologického hlediska může jít buďto o podstatné jméno rodu mužského neživotného skloňovaného podle vzoru „hrad“, nebo o nesklonné přídavné jméno.

Užití v kontextu:

- Podstatné jméno: *tento workout je fakt ab killer; celý workout je ve výběrech ve stories; můj basic workout; video z dnešního workoutu*
- Nesklonné přídavné jméno: *celý workout set; nastavila jsem si workout rutinu; workout ootd v novém*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *workout* (0.2)
- Neomat: *workout*
- Čeština 2.0: –

workoutový [vorkaut] – workout /'wɜ:.kaʊt/

Slovo *workoutový* vzniklo přidáním české adjektivní přípony -ový k přejatému substantivu *workout*. Dané slovo v českém jazyce znamená „tréninkový“, „sportovní“.

Jedná se o přídavné jméno skloňované podle vzoru „mladý“, u kterého je základní kořen slova graficky stejný jako v anglickém jazyce, je pouze doplněný o příponu -ový.

Výslovnost slova je, jako u podstatného jména *workout*, shodná s výslovností anglickou.

Užití v kontextu: *několik workoutových akcí, takové workoutové dny; z dnešního focení workoutových rutin;*

Výskyt v online databázích:

- ČNK: *workoutový* (0.23)
- Neomat: *workoutový*
- Čeština 2.0: –

9 SEZNAM ANALYZOVANÝCH ZKRATEK

BTS – behind the scenes

- Český význam: „ze zákulisí“, „zákulisí“
- Užití v kontextu: *bts. z dnešního focení; bts. z natáčení pro xxx*

BTW – by the way

- Český význam: „mimochodem“
- Užití v kontextu: *btw. zapřísáhla jsem se, že už nikdy víc and here I am today; btw. spam fotek z dovolený bude ještě nekonečný, so enjoy it*

DMS – direct messages

- Český význam: „přímé zprávy“
- Užití v kontextu: *posílat do dms; tak mám plný dms, kde jsem je koupil*

FYI – for your information

- Český význam: „pro vaši informaci“
- Užití v kontextu: *fyi – ne u mě, zajímá mě to u vás samotných; fyi – pro ty na herohero je pak sleva ještě o něco větší; fyi mezi mými oblíbenci najdete i pár zpracovanějších potravin*

OOTD – outfit of the day

- Český význam: „oufit pro dnešní den“
- Užití v kontextu: *workout ootd v novém; dnešní ootd do školy*

TB – throwback

- Český význam: „návrát“
- Užití v kontextu: *tb to my crossfit 2015; tb na největší event*

10 VYHODNOCENÍ ANALYZOVANÝCH SLOV

Výsledkem tohoto výzkumu je seznam slov, který nejen dokumentuje frekvenci a kontext použití slov přejatých z angličtiny, ale také jejich přizpůsobení se českému jazyku. Tímto způsobem byly získány určité informace o aktuálním jazykovém vývoji, které potvrdily skutečnosti uvedené v teoretické části práce. Nicméně je nutné zmínit i limity tohoto výzkumu. Analýza byla omezena pouze na sedm vybraných influencerů a na příspěvky z let 2022-2023, což může ovlivnit reprezentativnost výsledků. Dále se jednalo o osoby soustředící se na jednu konkrétní tematiku, proto není možné výsledné závěry příliš zobecňovat.

10.1 Ortograficko-ortoepická adaptace

Výzkum vybraných slov potvrdil, že neoanglicismy jsou na sociálních užívány převážně v jejich původní anglické podobě. Vzhledem k široké znalosti angličtiny a vlivu sociálních sítí nelze očekávat, že by se většina anglicismů do češtiny pravopisně adaptovala. Mnohdy je dokonce v případě tohoto typu komunikace počestřování daných výrazů spíše výjimečné a častokrát jsou počestřená slova vnímána expresivně. Tím je myšleno to, že jsou užívána pouze ve specifických kontextech nebo k vyjádření určitého postoje mluvčích. Příkladem může být počestřená podoba slova *fejk*, která nese výrazný emocionální náboj vyjadřující nedůvěru (*byla fakt fejk*).

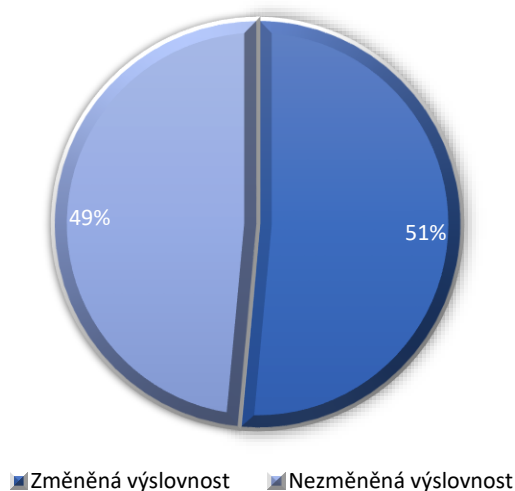
Většina slov se tedy objevuje s původním grafickým zápisem (např. *fun*, *enjoy*). U některých může být grafický zápis upraven mírnými změnami. Například zjednodušením zdvojených grafémů či úpravou v hláskové struktuře v podobě nahrazení grafému < c > za < k > (*apka*, *kontent*, *progres*). Existují také některé případy, kdy se grafické podoby slov mění podle podoby výslovnostní (*svajp*, *fejl*, *fejk*, *hejt*).

Používání graficky neadaptované formy neovlivňují jen faktory vnější, ale i faktory vnitrojazykové. Jedná se o výrazy, u nichž by použití počestřené podoby vedlo k nebezpečí homonymie, tedy situace, kdy by anglicismus získal stejnou podobu jako již existující lexém v české slovní zásobě. Příkladem z uvedených slov jsou slova *boy* a *match*. Počestřená varianta slova *boy* by získala podobu „boj“, což by mohlo být zaměňováno s českým lexémem nesoucím význam „zápas“. Stejně tak slovo *match* by bylo počestřeno na „meč“, což by odpovídalo českému lexému označujícímu „bojový nástroj“.

Dle vypracovaného seznamu je také potvrzena existence pravopisných dublet, tedy slov s rozkolísanou podobou. Jedním typem těchto dublet jsou slova, která se užívají jak v anglické, tak v počestělé formě. Příklady takových slov z daného seznamu jsou substantiva jako *swipe-svajp*, *fail-fejl*, *fake-fejk* a *hate-hejt*. U vybraných influencerů byla ale častěji užívaná tato slova v jejich původní grafické podobě, nikoli v podobě počestěné. Další formou pravopisných dublet jsou slova, která lze psát odděleně, se spojovníkem nebo dohromady. Příklady takových slov ze seznamu zahrnují *well-being/wellbeing*, *wish-list/wishlist*, *skincare/skin care* a další.

Zkoumané neoanglicismy byly ale nejčastěji zaznamenány ve dvou podobách. Buďto se zcela zachovala původní grafická podoba slov a stejně tak i jejich výslovnost, nebo se jednalo o slova přejatá v původní grafické podobě s přizpůsobenou výslovností. Na základě přiloženého grafu je možné vidět, kolik slov bylo přejato se zachovalou stejnou výslovností a kolik jich naopak mělo výslovnost upravenou tak, aby odpovídala českým fonetickým pravidlům.

Změna ve výslovnosti u analyzovaných slov

Graf 1: Změna ve výslovnosti u analyzovaných slov

Při zkoumání výslovnosti daných slov je nutné zohlednit jisté odlišnosti mezi českým a anglickým jazykem. Jak již bylo uvedeno v kapitole o Ortograficko-ortoepické adaptaci, vždy se jedná o výslovnost s jistými omezeními. V případě analyzovaných slov se jednalo o následující výslovnostní změny vyobrazeny v příložené tabulce.

Tabulka 2: Výslovnostní změny analyzovaných slov

VÝSLOVNOSTNÍ ZMĚNY ANALYZOVANÝCH SLOV		
Výslovnostní změna	Vysvětlení změny	Konkrétní analyzované slovo
přízvuk	změna přízvuku na první slabiku	<i>collab, content (kontent), enjoy, insecurity, reminder, support</i>
/æ/ → /a/	nahrazení samohlásky /æ/ českou samohláskou /a/	<i>apka (appka), collab, random</i>
/æ/ → /e/	nahrazení samohlásky /æ/ českou samohláskou /e/	<i>fancy, fashion, feedback, challenge, recap, snack</i>
/ə/ → /r/	nahrazení samohlásky /ə/ českou alveolární vibrantomou /r/	<i>barber, ever, overall, reminder, signature, sleepover</i>
/ə/ → /a/	nahrazení samohlásky /ə/ českou samohláskou /a/	<i>support</i>
/ə/ → /e/	nahrazení samohlásky /ə/ českou samohláskou /e/	<i>getaway</i>
/ə/ → /o/	nahrazení samohlásky /ə/ českou samohláskou /o/	<i>collab, content (kontent), random</i>
/ə/ → /i/	nahrazení samohlásky /ə/ českou samohláskou /i/	<i>signature</i>
/əʊ/ → /o/	nahrazení diftongu /əʊ/ českou samohláskou /o/	<i>photodump (photo dump), progress (progres)</i>
/əʊ/ → /ou/	nahrazení diftongu /əʊ/ českým diftongem /ou/	<i>glow up, overall, sleepover</i>
/ə/	vypuštění samohlásky /ə/	<i>insecurity</i>
/eə/ → /é/ + /r/	nahrazení diftongu /eə/ českou dlouhou samohláskou /é/ a alveolární vibrantomou /r/	<i>selfcare (self care), skincare (skin care)</i>
/ɜ:/ → /e/ + /r/	nahrazení dlouhé samohlásky /ɜ:/ českou samohláskou /e/ a alveolární vibrantomou /r/	<i>merch</i>

/ɜ:/ → o/ + /r/	nahrazení dlouhé samohlásky /ɜ:/ českou samohláskou /o/ a alveolární vibrantom /r/	<i>workout, workoutový</i>
/ɪ/ → /e/	nahrazení samohlásky /ɪ/ českou samohláskou /e/	<i>challenge, insecurity</i>
/ɪə/ → /í/	nahrazení diftongu /ɪə/ českou dlouhou samohláskou /í/	<i>real, reels</i>
/s/ → /c/	nahrazení neznělé alveolární frikativy /s/ na českou neznělou alveolární afrikátu /c/	<i>fancy</i>
/v/ → /f/	nahrazení znělé labiodentální frikativy /v/ českou neznělou labiodentální frikativou /f/	<i>fav</i>
/w/ → /v/	adaptace výslovnosti < w > ze znělé labiovelární aproximanty /w/ na znělou labiodentální frikativu /v/	<i>getaway, highwaisted (high waisted), swipe, wellbeing (well-being), wishlist (wish-list)</i>
/d/ → /t/	nahrazení znělé alveolární plozivy /d/ českou neznělou alveolární plozivou /t/	<i>highwaisted (high waisted), mindset, mood</i>
/z/ → /s/	nahrazení znělé alveolární frikativy /z/ českou neznělou alveolární frikativou /s/	<i>reels</i>
/r/	změna z nevyslovovaného /r/ na česky vyslovované	<i>support</i>
/ŋ/ → /n/ + /k/	změna znělé velární nazály /ŋ/ na české souhlásky /n/ a /k/	<i>wellbeing (well-being)</i>

Nejčastější výslovnostní změnou bylo přesunutí slovního přízvuku. Jedná se o pravidelnou změnu, která probíhá u všech přejatých slov, kdy se přízvuk automaticky přesouvá na první slabiku podle českých fonetických pravidel.

Dále šlo o změny v případě anglických hlásek, které v českém jazyce neexistují. Veškeré hlásky, které čeština neregistruje se adaptovaly hláskou jim nejbližší. Týkalo se to například

samohlásek /æ/, /ɪ/, /ə/ a /ɜ:/, dále pak o dvojhlásek /əʊ/, /ɪə/ a /eə/ a v neposlední řadě také znělé velární nazály /ŋ/, která je v češtině vyslovovaná jako kombinace souhlásek /n/ a /k/.

Jednalo se také o změnu ve spodobě znělosti. V případě, že anglické slovo končilo na znělou hlásku, vždy se v českém jazyce přeměnila na hlásku neznělou. Například změna alveolárních frikativ /z/ a /s/, alveolárních ploziv /d/ a /t/ a labiodentálních frikativ /v/ a /f/.

Častým případem byla také změna ve výslovnosti grafému /r/. V anglickém jazyce je v případě, že na něm není důraz nebo jím nezačíná slabika nevyslovovaný. Zatímco v českém jazyce se podle grafického zapsání daného slova plně vysloví. Jako je tomu například ve slově *support*, kdy se v případě anglické výslovnosti zapsaný grafém /r/ nečte, ale v případě výslovnosti české ano.

10.2 Morfologická a slovotvorná adaptace

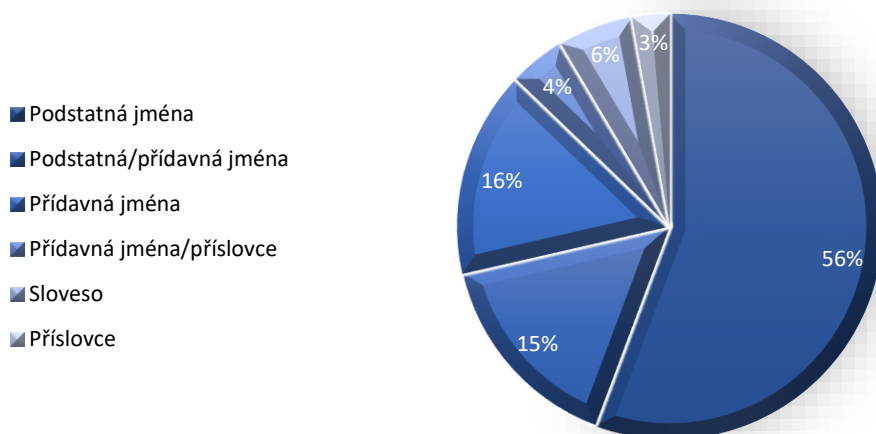
Z analýzy slovních druhů vyplynulo, že nejčastěji přejímaným slovním druhem jsou podstatná jména, která tvoří 56 % ze všech analyzovaných slov. Tato skutečnost je doložena v příložené tabulce a vytvořeném výsečovém grafu.

Je třeba zmínit, že tabulka obsahuje také dvě další kategorie – „Podstatná/Přídavná jména“ a „Přídavná jména/Příslovce“. Důvodem toho je nejednoznačné slovnědruhovému přiřazení. Tedy, že v některých případech nebylo možné jednoznačně rozlišit, zda se jedná o podstatné nebo přídavné jméno, případně o příslovce nebo přídavné jméno, neboť daná slova byla užitá ve stejné podobě ve více funkcích. V těchto případech bylo možné přiřazení ke slovnímu druhu určit pouze na základě konkrétního kontextu. Tento fakt ukazuje, že při přejímání slov z angličtiny do češtiny dochází mnohdy k určité nejednoznačnosti v rámci slovních druhů, což komplikuje jejich klasifikaci. To pramení především z jejich užívání v nesklonné podobě.

Tabulka 3: Slovnědruhové přiřazení analyzovaných slov

SLOVNÍ DRUHY	ANALYZOVANÁ SLOVA	POČET SLOV
Podstatné jméno	<i>apka (appka), barber, bestie, boy, call, clickbait (click-bait), collab, fail (fejl), feedback, fitcheck, glow up, gym, haul, highlight, challenge, chill, insecurity, lifestyle, merch, mindset, mood, photo dump (photodump), playlist, progress (progres), recap, reels (reelsko), reminder, shot, skill, sleepover, snack, sneak peek, story (storka), support, swipe, trip, vibe, wellbeing (well-being), wishlist (wish-list)</i>	39
Přídavné jméno	<i>clickbaitový (click-baitový), fancy, fav, fluffy, fullbody, highwaited (high waisted), raw, ready, real, signature, workoutový</i>	11
Sloveso	<i>enjoy, chillovat, skipnout, swipovat</i>	5
Příslovce	<i>ever, overall</i>	2
Podstatné/Přídavné jméno	<i>date, content (kontent), fake (fejk), fashion, fun, getaway, hate (hejt), rest, selfcare (self care), skincare (skin care), workout</i>	11
Přídavné jméno/Příslovce	<i>done, easy, random</i>	3

Slovnědruhové přiřazení analyzovaných slov

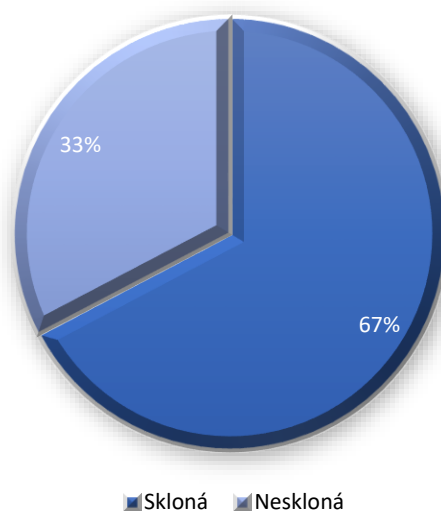
Graf 2: Slovnědruhové přiřazení analyzovaných slov

10.2.1 Podstatná jména

Nejčastěji zastoupeným slovním druhem mezi přejímkami z anglického jazyka jsou podstatná jména. U tohoto slovního druhu byla zkoumána především jejich morfologická adaptace. Tedy, zda se jedná o substantiva sklonná či nesklonná a k jakému deklinačnímu paradigmatu jsou přiřazena.

Ukázalo se, že se přejatá substantiva obvykle morfologicky adaptují, tedy že se přizpůsobují české deklinaci. Konkrétně, jak je vyobrazeno na přiloženém grafu níže, se jednalo o 67 % sklonných substantiv a 33 % nesklonných.

Dělení analyzovaných substantiv na sklonná a nesklonná

Graf 3: Dělení analyzovaných substantiv na sklonná a nesklonná

V případě nesklonných substantiv šlo o ta, která se ve výslovnostním zakončení neshodovala s žádným z deklinačních paradigmat nebo o ta, která byla v získaných příkladech českými mluvčími užita pouze ve své původní podobě. Přičemž z tohoto formátu nebylo možné posoudit, zda se jedná o substantivum sklonné či nesklonné.

Ze seznamu vybraných slov se jednalo o 17 nesklonných substantiv, kterými jsou: *bestie, date, fashion, fitcheck, fun, getaway, glow up, chill, insecurity, mood, reels, rest, selfcare, skincare, sneak peek, story a vibe*. U těchto slov není zcela jasné, k jakému rodu se přiřadí. O tom rozhoduje jejich přirozený rod, český ekvivalent či konkrétní kontext a vyjádření shody (přívlastek shodný, shoda s přísudkem). Například slovo *bestie* je užíváno častěji mezi dívkami a v kontextu „*moje bestie*“. O přiřazení k rodu tedy v tomto případě může rozhodovat buďto

přirozený rod slova, nebo konkrétní kontext užití, z čehož vyplývá, že se jedná o rod ženský. Dalším příkladem může být slovo *fitcheck*, které lze na základě užití v kontextu „*můj fitcheck*“ přiřadit k rodu mužskému, slovo *glow up*, které bylo použito v kombinaci „*malý glow up*“ z čehož vyplývá stejný výsledek jako u slova předchozího a další. V seznamu slov se objevily také příklady, u kterých nebylo možné toto zařazení posoudit zcela vůbec (např.: *date, fashion, mood*), nebo bylo jejich přiřazení k rodu rozkolísané mezi více rody najednou (např.: *story*).

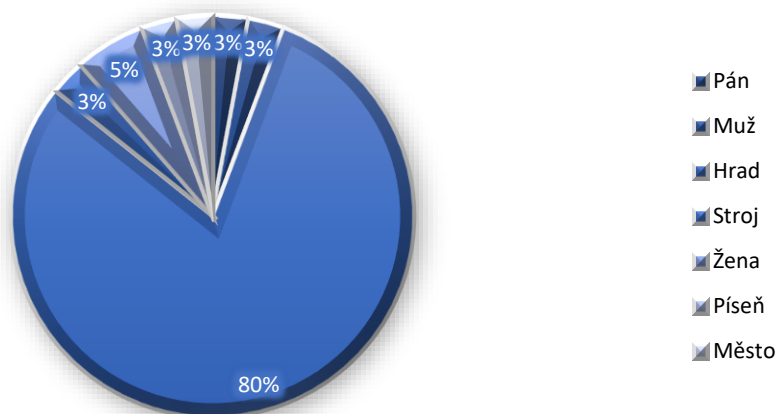
U sklonných substantiv byl dále identifikován jejich rod (u mužského rodu byla navíc určena jejich životnost) a vzor, podle kterého jsou skloňována. V případě analyzovaných slov se nejčastěji jednalo o neživotná substantiva mužského rodu skloňovaná podle vzoru „hrad“. Možný důvod, proč se většina slov přejímaných z angličtiny zařazuje právě k tomuto rodu a vzoru je ten, že daná slova nejčastěji končí na tvrdou nebo obojetnou souhlásku. Z tohoto důvodu nemůže jít o rod střední, ve kterém všechny vzory končí na samohlásku a stejně tak ani o rod ženský, ve kterém sice existují dva vzory, které končí na souhlásku, ale jedná se o souhlásku měkkou, nikoli tvrdou nebo obojetnou. Ze stejného důvodu nemůže jít ani o mužský vzor stroj, který se používá pouze v případě, že slovo končí na souhlásku měkkou.

Mezi vybranými sklonnými substantivy se objevila pouze dvě mužského rodu životného. Jednalo se o substantivum *barber* skloňovaného podle vzoru „pán“ a *boy* skloňovaného podle vzoru „muž“. Pouze jedno bylo rodu mužského neživotného skloňovaného podle vzoru „stroj“ (*merch*). Tři podstatná jména byla rodu ženského. Z nichž dvě se skloňují podle vzoru „žena“ (*apka, storka*) a třetí na základě jeho zakončení na měkký konsonant [dž] podle vzoru „píseň“ (*challenge*). Jediným ze sklonných podstatným jménem patřící k rodu střednímu bylo slovo *reelsko*, které se skloňuje podle vzoru „město“. Slovo *reelsko* se může objevovat také v jeho původní podobě bez sufixu -k(o) a v tom případě by se jednalo o podstatné jméno neskloňné. Všechna ostatní analyzovaná substantiva patřila k rodu mužskému neživotnému a ke vzoru „hrad“. Daný výsledek je zobrazený v přiložené tabulce a vytvořeném grafu.

Tabulka 4: Skloňování analyzovaných substantiv

SKLOŇOVÁNÍ ANALYZOVANÝCH SUBSTANTIV				
Rod	Životnost	Vzor	Podstatné jméno	Počet slov
Mužský	Životný	Pán	<i>barber</i>	1
		Muž	<i>boy</i>	1
	Neživotný	Hrad	<i>call, clickbait (click-bait), collab, content (kontent), fail (fejl), fake (fejk), feedback, gym, hate (hejt), haul, highlight, lifestyle, mindset, photodump (photo dump), playlist, progress (progres), recap, reminder, shot, skill, sleepover, snack, support, swipe, trip, wellbeing (well-being), wishlist (wish list), workout</i>	28
		Stroj	<i>merch</i>	1
Ženský		Žena	<i>apka (appka), storka</i>	2
		Píseň	<i>challenge</i>	1
Střední		Město	<i>reelsko</i>	1

Skloňování analyzovaných substantiv

Graf 4: Skloňování analyzovaných substantiv

Dalším zajímavým aspektem vyplývajícím z výzkumu byla tvorba plurálových tvarů. Vzhledem k tomu, že se nejedná o plně adaptovaná slova, je tvorba množného čísla mnohdy nejednoznačná. U některých slov se množné číslo tvoří stejným způsobem jako v anglickém jazyce, což působí v české slovní zásobě neobvykle. Jde o užití plurálové koncovky *-s/-es*. Může jít například o slova *besties, boys, insecurities, skills, stories, vibes*. V některých případech je preferováno užití české koncovky *-y* (*cally, clickbaity, faily, playlisty*). Vzhledem k tomu, že u těchto slov neexistují pevná pravidla pro jejich skloňování, vede to k možnosti volby tvaru slova podle vlastních preferencí českých mluvčích. Může tedy existovat také dvojí užití těchto tvarů (*highlighty/highlights, photodumpy/photodumps, remindery/reminders*). To znamená, že někteří jedinci preferují užití anglické plurálové koncovky a jiní užití koncovky české, čímž vznikají dublety plurálových forem některých slov.

Existuje několik možných důvodů, proč se v češtině u některých slov používá anglická plurálová koncovka *-s/-es* namísto české koncovky *-y*. Jedním z nich je snadnější výslovnost slov s anglickou koncovkou než jejich českých ekvivalentů. Například slovo *boys* je pro české mluvčí jednodušší a rychlejší než jeho počestěná varianta *bojové/boji*. Dalším důvodem může být nemožnost tvorby množného čísla pomocí české koncovky. Tak je tomu například u slova *bestie*, kde by tvar s koncovkou *-y* nebyl možný. Podobně je tomu i u slov jako *insecurity* a *story*, protože dané výrazy již v jednotném čísle končí na tvrdou koncovku *-y* a docházelo by tak k nejednoznačným nebo komplikacím při vyjadřování množného a jednotného čísla. Posledním důvodem může být i to, že se substantivum přejímá rovnou v anglickém plurálu jako základní tvar. Například v kontextu sociálních sítí se může jednat o slovo *reels*.

10.2.2 Přídavná jména

Analýza zastoupení slovních druhů u cizojazyčných přejímek ukazuje, že přídavná jména jsou po podstatných jménech druhým nejčastěji přejímaným slovním druhem. Výsledky zkoumaných slov potvrzují, že většina přejatých adjektiv v češtině zůstává v nesklonné, slovotvorně neadaptované podobě. Pouze menší část těchto adjektiv se morfologicky přizpůsobuje. Ze všech vybraných přídavných jmen se pouze ve dvou případech jednalo o adjektiva sklonná, kterými jsou *clickbaitový* a *workoutový*.

Při zkoumání přejatých přídavných jmen je často problematické a téměř nemožné jednoznačně určit, zda jde o adjektiva morfologicky přizpůsobená z cizího adjektivního základu, nebo o adjektiva odvozená z již dříve přejatého anglicismu. Například analyzované adjektivum *clickbaitový* není přímou přejímkou z anglického jazyka, ale jedná se o slovo odvozené od dříve

přejatého substantiva *clickbait* pomocí české přípony *-ový*, stejně tak je tomu i v případě adjektiva *workoutový*.

Jelikož jsou slova nejvíce přejímaná ve své původní podobě, je mnohdy také obtížné v rámci české slovní zásoby rozlišit, zda se jedná o přídavná jména, podstatná jména či příslovce. Při rozhodování, zda se jedná o adjektiva, nebo substantiva napomáhá užití daného slova v kontextu. Rozlišení mezi přídavnými jmény a příslovci může být mnohdy náročnější. Jediný možný faktor, na základě kterého je možné slovnědruhovou příslušnost odlišit je syntaktická pozice daného slova. Adjektiva stojí buďto na pozici shodného přívlastku (*fluffy mikina, fake kamarádka*) nebo jsou součástí slovesně jmenného přísudku (*být fake, být easy*).

10.2.3 Slovesa

Ze všech zanalyzovaných příspěvků byla získána pouze čtyři slovesa. Jedná se o slovesa *enjoy, chillovat, skipnout a swipovat*.

Dle uvedených informací v teoretické části se slovesa cizího původu nejčastěji morfologicky adaptují připojením české kmenotvorné přípony *-ova/-uje-*, tedy podle třetí slovesné třídy a dle vzoru „kupuje“. Tato tendence byla potvrzena i ve výzkumu, kdy se takto adaptovala slovesa *swipovat a chillovat*. Z uvedených sloves se pouze jedno adaptovalo do jiné slovesné třídy. Šlo o verbum *skipnout*, které spadá do druhé slovesné třídy a ke vzoru „mine“.

Stejně jako u adjektiv není zcela jednoznačné, zda sloveso vzniklo odvozením od již adaptovaného substantiva, nebo přímou adaptací anglického verba. U žádného z analyzovaných sloves nelze s jistotou určit, zda byl jejich vznik způsoben odvozením z existujících podstatných jmen, nebo připojením kmenotvorné přípony přímo k anglickému verbu, tedy přímou adaptací. Sloveso *swipovat* mohlo vzniknout buďto z anglického substantiva *swipe*, v českém překladu „projetí“, „přejetí“, nebo ze stejně znějícího verba *to swipe* značícího činnost „přejet“. Stejný problém vzniká také u sloves *chillovat a skipnout*.

Ačkoli odborné studie uvádějí, že slovesa jsou slovním druhem, který při přejímání do českého jazyka vždy vyžaduje slovtvornou adaptaci, ukázalo se, že mohou existovat určité výjimky. Jednou z těchto výjimek bylo ze zkoumaných slov vybrané sloveso *enjoy*. Jedná se o jediné analyzované sloveso zaznamenané bez morfologicko-slovtvorné adaptace, tedy ve své původní podobě. Dané sloveso nebylo v žádném z případů užito uprostřed věty a vždy šlo o rozkazovací způsob. Důvodem tedy může být užívání tohoto slovesa právě v jeho imperativní formě či použití tohoto tvaru pouze jako samostatné výpovědi.

10.2.4 Příslovce

Příslovce, jak již bylo dříve řečeno, jsou často formálně zcela shodná s přídavnými jmény. Ve vybraných slovech se vyskytovala pouze dvě příslovce, která nebyla souběžně užitá také ve tvaru adjektiv. Jednalo se o slovo *ever*, které bylo použito pro zesílení superlativů a slovo *overall*, na základě kterého byly v uvedeném příkladu (*hlavně protože moc nespím overall*) zobecněny informace o spánkových zvyklostech daného jedince. Slova *easy* a *random* stála na pomezí a jednalo se o příslovce pouze v situaci, kdy fungovala jako příslovečná určení, tedy vyjadřovala způsob, jakým bylo něco zjištěno/provedeno.

10.2.5 Anglické zkratky

Dle zkoumaných instagramových příspěvků bylo dále zjištěno časté užívání anglických zkratk. Mezi nejvíce opakovanými byly zkratky *bts* (*behind the scenes*), *btw* (*by the way*), *dms* (*direct messages*), *ootd* (*outfit of the day*), *tb* (*throwback*) a *fyi* (*for your information*). Možným důvodem pro častější užívání anglických zkratk může být omezený prostor k vyjádření se na sociálních sítích, modernost či jazyková ekonomie. V dnešním urychleném světě může být v mnoha případech pro jedince jednodušší a rychlejší použít anglickou zkratku, která dokáže stručně vyjádřit komplexní pojmy, než namáhavě vytvářet český ekvivalent. Dané zkratky byly použity pouze v psaném projevu, přičemž byly zapsány ve své původní, tedy z angličtiny přejaté, podobě bez jakéhokoli náznaku přizpůsobení.

10.3 Sémantická adaptace

Jak již bylo uvedeno v teoretické části, v některých případech mohou nově přejímané výrazy projít sémantickou změnou, kdy se jejich původní významy modifikují, rozšiřují nebo zužují, aby lépe odpovídaly kontextu a potřebám uživatelů v cílovém jazyce.

Nicméně, v případě sémantické adaptace bylo zjištěno, že všechny vybrané neoanglicismy si zachovaly svůj původní význam beze změn. Tato skutečnost může být důsledkem několika faktorů. Za prvé má angličtina silný vliv na mnoho oblastí, což usnadňuje přijímání a používání anglicismů v jejich původní podobě a významu. Za druhé se může jednat o zachování původního významu hlavně kvůli tomu, aby se uživatelé vyhnuli nejasnostem a možným nedorozuměním s tím spojeným.

Z toho tedy vyplývá, že jsou čeští mluvčí dostatečně obeznámeni s původními anglickými významy slov, což umožňuje jejich bezproblémové začlenění a užívání v českém jazyce.

10.4 Porovnání výsledků s výzkumem bakalářské práce Anglicismy v projevech českých influencerů

I přes to, že je mezi vydáním uvedené práce a provedením praktického výzkumu této práce rozdíl pouze tři let, byly u vybraných slov zaznamenány určité rozdíly.

Například některá slova, která byla při výzkumu práce také získána z instagramových profilů daných influencerů a jsou zařazena ve slovníku bakalářské práce Šárky Petrovičové, jsou již uvedena v internetovém slovníku *Akademický slovník současné češtiny* a nebylo je tedy možné do seznamu slov použít. Jedná se například o slova jako: *brunch, event, follower, freestyle, homeoffice, lockdown, podcast a post*.

Dalším pozoruhodným rozdílem je používání některých slov v jejich počestěné podobě. Například slovo *content*, které Š. Petrovičová uvádí pouze v původní anglické podobě, se nyní běžně používá i v podobě s nahrazeným grafémem < c > za < k >, tedy *kontent*.

Naopak shoda mezi oběma výzkumy panuje v tom, že substantiva představují nejčastěji přejímaný slovní druh. Přičemž u mnoha z nich je obtížné jejich přiřazení k rodu a vzoru. Ta, kde je jejich přiřazení k rodu jistější se nejčastěji skloňují podle mužského neživotného vzoru „hrad“. V případě přídavných jmen se častěji přejímají ta ve své nesklonné podobě a slovesa se nejčastěji morfologicky adaptují pomocí kmenotvorné přípony -ova-/-uje-.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo popsat užívání neologických jazykových prostředků přejatých z anglického jazyka v instagramových příspěvcích vybraných českých influencerů zaměřujících se na zdravý životní styl. Konkrétně šlo o získání dostatečného množství neoanglicismů, které poskytovaly přehled o způsobech obohacování současné české slovní zásoby a na kterých bylo ukázáno, jak sociální síť a užívání anglického jazyka ovlivňují jazyk český.

Materiál pro výzkum v této práci byl čerpán z příspěvků sedmi vybraných influencerů zveřejněných na sociální síti Instagram v letech 2022-2023. Jednalo se jak o příspěvky psané, tak o příspěvky mluvené. Na základě toho bylo tedy možné zkoumat jejich grafickou podobu, ale také jejich podobu výslovnostní. Do abecedního seznamu byla vybrána ta slova, která nebyla zaznamenána v žádném ze tří uvedených slovníků a byla použita minimálně dvěma influencery a v alespoň pěti zveřejněných příspěvcích. U těchto vybraných slov byla posouzena jejich ortograficko-ortoepická, morfologická, slovotvorná a sémantická adaptace.

Z výsledků daného výzkumu bylo v případě ortograficko-ortoepické adaptace zjištěno, že jsou neoanglicismy na sociálních sítích užívány nejčastěji ve své původní grafické podobě. Jednalo se buďto o slova, která si zachovala jak svou původní grafickou podobu, tak také původní podobu výslovnostní (např: *bestie*, *call*, *easy* a další). Nebo o slova, která byla do češtiny přejata ve své původní grafické podobě, ale jejich výslovnost byla přizpůsobena českým pravidlům fonetiky (např: *apka*, *collab*, *merch*, *signature* a další). Nejčastější výslovnostní změnou bylo přesunutí slovního přízvuku na první slabiku, dále se jednalo o změny anglických hlásek, které nejsou v češtině registrované na hlásky jím nejbližší, změny ve spodobě znělosti a ve výslovnosti grafému /r/, který se mnohdy v anglickém jazyce nevyslovuje, zatímco v jazyce českém je vyslovovaný vždy.

Z posouzení míry morfologické a slovotvorné adaptace vyplynulo, že nejčastěji přejímaným slovním druhem jsou substantiva, dále pak adjektiva, verba a adverbia. Podstatná jména se častěji přejímala ve své sklonné podobě (např: *barber*, *boy*, *apka*, *call*, *challenge* a další), přičemž byla nejčastěji přiřazována k mužskému rodu neživotnému a vzoru „hrad“. Nesklonná substantiva byla ta, která se ve výslovnostním zakončení neshodovala s žádným z deklinačních paradigmat nebo ta, která byla použita pouze v přímých pádech, ze kterých nebylo možné posoudit, zda jde o substantiva sklonná či nesklonná. Šlo například o slova *bestie*, *date*, *fun*, *chill*, *rest* a jiné. U substantiv byla dalším zajímavým aspektem vyplývajícím z výzkumu tvorba množného čísla. Některá byla tvořena pouze českou koncovkou -y (např: *cally*, *faily* a další),

jiná pouze anglickou koncovkou -s/-es (např: *besties, boys, stories* a jiné) a posléze také slova, u kterých bylo možné tvořit množné číslo oběma způsoby – jak pomocí koncovky anglické, tak koncovky české (např: *highlighty/highlights, remindery/reminders* a další).

V případě přídavných jmen byla většina přejímaná ve své původní, tedy nesklonné podobě. Přičemž pouze dvě z vybraných slov byla adjektiva sklonná (*clickbaitový, workoutový*).

Ze všech analyzovaných slov se jednalo pouze o čtyři slovesa. Dvě slovesa byla adaptována připojením české kmenotvorné koncovky -ova/-uje-, tedy podle třetí slovesné třídy a dle vzoru „kupuje“ (*swipovat, chillovat*). Sloveso *skipnout*, které bylo jako jediné užito v podobě verba dokonavého, bylo adaptované podle druhé slovesné třídy a dle vzoru „mine“. Posledním verbem bylo *enjoy*, které bylo užito pouze v imperativním způsobu a nebylo adaptované zcela vůbec.

U mnohých slov bylo často obtížné určit, zda se jedná o příslovce, nebo o přídavná jména. Slova *ever* a *overall* byla použita pouze ve tvaru adverbii, zatímco slova *easy* a *random* se vyskytovala jak ve tvaru adverbii, tak také ve tvaru adjektiv.

V případě sémantické adaptace bylo zjištěno, že všechny zkoumané neoanglicismy byly přejaty ve stejném významu, jako se užívají v jazyce anglickém. Tak to bylo i v případě užitých anglických zkratek, které byly použity ve své původní grafické podobě i významu.

Z celkového výzkumu bylo možné získat určité závěry a představu o tom, jaký vliv má přejímání slov z anglického jazyka na českou slovní zásobu. Na základě analýzy se ukázalo, že se anglické výrazy v českém jazyce objevují ve stále větší míře a vzhledem k přetrvávající pozici angličtiny jako globálního jazyka lze očekávat, že právě přejímání anglicismů zůstane jedním z nejvýznamnějších způsobů obohacování jazyka.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam odborné literatury

BOZDĚCHOVÁ, Ivana, KLÉGR, Aleš. *Lexikální anglicismy v češtině*. Praha: Karolinum, 2024. ISBN 978-80-246-5862-9.

BOZDĚCHOVÁ, Ivana. Vliv angličtiny na češtinu. In: Daneš, F. *Český jazyk na přelomu tisíciletí*. Praha: Academia, 1997. ISBN 80-200-0617-6.

ČECHOVÁ, Marie. *Čeština – řeč a jazyk*. 3. rozš. a upr. vyd. Praha: SPN – pedagogické nakladatelství. 2011. ISBN: 978-80-7235-413-9.

ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Praha: Lidové noviny. 2010. ISBN: 978-80-7422-020-3.

DANEŠ, František. Situace a celkový stav dnešní češtiny. In: Daneš, F. *Český jazyk na přelomu tisíciletí*. Praha: Academia, 1997. ISBN 80-200-0617-6.

DANEŠ, František. Xenismy v dnešní češtině. In: Hladká, Z., Karlík, P. *Čeština – univerzália a specifika 4. Sborník z konference*. Praha: Nakladatelství Lidové Noviny, 2002. ISBN 80-7106-611-7.

ELLISON, N.B. a danah BOYD. Sociality through Social Network Sites. In: DUTTON, W.H. *The Oxford Handbook of Internet Studies*. Oxford: The Oxford Handbook of Surveillance Studies, 2013. ISBN 9780199589074.

FILIPEC, Josef a ČERMÁK, František. *Česká lexikologie*. 1. vyd. Praha: Academia, 1985.

KUČERA, Karel. K nejnovějším vlivům angličtiny na český jazyk. In: Kuklík, J., *Přednášky z 34. a 35. běhu LŠSS*, 1995.

MARTINCOVÁ, Olga. *Nová slova v češtině: slovník neologizmů 2*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1168-4.

MRAVINACOVÁ, Jitka. Přejímání cizích lexémů. In: Martincová, Olga a kol. *Neologizmy v dnešní češtině*. Praha, ÚJČ AV ČR 2005, ISBN 80-86496-21-X.

NEKULA, Marek, Anglicismy v češtině. In: *Encyklopedický atlas anglického jazyka*. VIERECK, W., VIERECK, K., RAMISH, H., Nakladatelství Lidové noviny. 2005. ISBN: 80-7106-569-2.

SVOBODOVÁ, Diana. *Internacionalizace současné české slovní zásoby*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2007. ISBN 978-80-7368-308-5.

TEJNOR, Antonín. Anglicismy v češtině. In: Kuchař, J. *Aktuální otázky jazykové kultury v socialistické společnosti*. Praha: Academia, 1979.

Seznam elektronických zdrojů

ABIDIN, C. HIGHFIELD, T. LEAVER, T. Instagram: visual social media cultures. Polity Press. 2020. ISBN: 978-1-5095-3440-1. [online]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=_QHMDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT8&dq=social+media+-+instagram+definitions&ots=kzUrc_8jsu&sig=nzKTKRs-HRxL9akKp_YIMFJ-9L8&redir_esc=y#v=onepage&q&f=true

Akademický slovník současné češtiny [online]. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., 2017-2024. Dostupné z: <https://slovníkcestiny.cz/>

BOYD, Danah M., and ELLISON Nicole B. Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication* 13, no. 1. [online]. 2007. ISSN 10836101. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/j.1083-6101.2007.00393.x>

Cambridge dictionary [online]. Cambridge University Press & Assessment, 2024. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/social-media>.

Databáze excerpčního materiálu Neomat [online]. Verze 3.0. Praha: Oddělení současné lexikologie a lexikografie Ústavu pro jazyk český AV ČR, 2015. Dostupné z: <http://neologismy.cz/>

HAUSER, Přemysl. *Nauka o slovní zásobě*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:c1cdd350-38e7-11e4-8c14-5ef3fc9bb22f>

INSTAGRAM. [online]. Dostupné z: <https://help.instagram.com/424737657584573>.

Internetová jazyková příručka [online]. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i. 2008-2024. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/?id=902>

KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek a PLESKALOVÁ, Jana (eds.). *CzechEncy – Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2012–2020. Dostupné z: <https://www.czechency.org>

KAVKA, Martin. *Čeština 2.0* [online]. 2008. Dostupné z: <https://cestina20.cz>

KROUPOVÁ, Magdalena. Slovesa cizího původu v současné češtině se zřetelem k jejich lexikografickému zpracování. In: GAJDOŠOVÁ, Katarína (ed.). *Varia XXV. Zborník plných príspevkov z XXV. kolokvia mladých jazykovedcov (Časť-Papiernička, 23.-25. 11. 2016)*. [online]. Bratislava: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri Jazykovednom ústave Ľ. Štúra SAV, 2017. Dostupné z: <https://www.juls.savba.sk/ediela/varia/25/Varia25.pdf>

KŘEN, M., et. al. SYN2020: *reprezentativní korpus psané češtiny*. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2020. Dostupný z: <http://www.korpus.cz>

MACHÁLEK, Tomáš. *Slovo v kostce – agregátor slovních profilů* [online]. Praha: FF UK, 2019 [cit. 2024-07-08]. Dostupné z: <http://korpus.cz/slovo-v-kostce/>

PETROVIČOVÁ, Šárka. *Anglicismy v projevech českých influencerů*. [online]. Bakalářská práce. 2022-12-17T18:50:48Z. Dostupné z: <https://dspace.tul.cz/handle/15240/166443>.

REJZEK, Jiří. K formální adaptaci anglicismů. *Naše řeč*. 1993, roč. 76. [online]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7106>.

SKŘIVÁNKOVÁ, Lucie. *Influenceri a marketingová komunikace podniků* [online]. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, 2020. Ekonomicko-správní fakulta. Vedoucí práce Mgr. et Mgr. Tomáš Ondráček, Ph.D. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/u8d1i/BP_SkrivankovaLucie.pdf

SLEZÁKOVÁ, Markéta. Wow! To 'sem teda nečekala! Oops! To 'sem teda nechtěla! O cizích slovech, ale nejen o nich. In: *Naše řeč*. 2006. roč. 89. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7879>

THIRLAWAY, Kathryn. UPTON, Dominic. *Psychology of Lifestyle – Promoting Healthy Behaviour*. Routledge. 2009. ISBN 0-203-87095-6. [online]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=XtaNAgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=healthy+lifestyle+definitions+in+books+&ots=kvmVKFkNAo&sig=8y3A25qg-SYynvpV9Gbz17Dm8Vc&redir_esc=y#v=onepage&q=healthy%20lifestyle%20definitions%20in%20books&f=false

Seznam zkoumaných profilů na sociální síti Instagram

ADENUBI, Immanuel [immanueladenubi]. Příspěvky z let 2022–2023. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-07-08]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/immanueladenubi/?hl=cs>

ENŽL, Jakub [jakubenzl]. Příspěvky z let 2022–2023. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-07-08]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/jakubenzl/?hl=cs>

FRIČOVÁ, Kateřina [katerinafric]. Příspěvky z let 2022–2023. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-07-08]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/katerinafric/>

HOLCOVÁ, Michaela [misa_holcova]. Příspěvky z let 2022–2023. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-07-08]. Dostupné z: https://www.instagram.com/misa_holcova/

LIŠKA, Jan [shredded_fox]. Příspěvky z let 2022–2023. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-07-08]. Dostupné z: https://www.instagram.com/shredded_fox/?hl=cs

MINÁŘOVÁ, Lucie [luciemini]. Příspěvky z let 2022–2023. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-07-08]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/luciemini/?hl=cs>

PROCHÁZKOVÁ, Valentýna [valentynaap]. Příspěvky z let 2022–2023. In: *Instagram* [online]. [cit. 2024-07-08]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/valentynaap/?hl=cs>